Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2024/1356

2024 5 22

# EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2024/1356

**2024 m. gegužės 14 d.**

**kuriuo nustatomas trečiųjų šalių piliečių tikrinimas prie išorės sienų ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 767/2008, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240 ir (ES) 2019/817**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 77 straipsnio 2 dalies b ir d punktus,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([1]),

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ([2]),

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros ([3]),

kadangi:

(1) Šengeno erdvė buvo sukurta siekiant užtikrinti erdvę be vidaus sienų, kurioje būtų užtikrinamas laisvas asmenų judėjimas, kaip nustatyta Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 3 straipsnio 2 dalyje. Tos erdvės geras veikimas priklauso nuo valstybių narių tarpusavio pasitikėjimo ir veiksmingo išorės sienos valdymo;

(2) taisyklės, kuriomis reglamentuojama Sąjungos valstybių narių išorės sienas kertančių asmenų kontrolė prie sienos, yra nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/399 ([4]). Nepaisant sienų stebėjimo priemonių, kurios yra taikomos, valstybės narės galėtų susidurti su atvejais, kai trečiųjų šalių piliečiai, vengdami pasienio patikrinimų, sieną kerta neteisėtai. Tam, kad būtų toliau plėtojama Sąjungos politika, pagal kurią atliekami asmenų patikrinimai ir užtikrinama veiksminga išorės sienų kirtimo priežiūra, kaip nurodyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 77 straipsnio 1 dalyje, reikėtų imtis papildomų priemonių siekiant reaguoti į atvejus, kai trečiųjų šalių piliečiai yra sulaikomi dėl neteisėto išorės sienų kirtimo, kai trečiųjų šalių piliečiai yra išlaipinami atlikus paieškos bei gelbėjimo operacijas ir kai atvykimo sąlygų neatitinkantys trečiųjų šalių piliečiai pareiškia tarptautinės apsaugos prašymą sienos perėjimo punkte. Šiuo reglamentu tų atvejų atžvilgiu yra papildomas Reglamentas (ES) 2016/399. Yra svarbu užtikrinti, kad tais atvejais trečiųjų šalių piliečiai būtų tikrinami siekiant sudaryti palankesnes sąlygas tinkamam tapatybės nustatymui ir sudaryti galimybę juos efektyviai nukreipti vykdyti tinkamas procedūras, kurios, priklausomai nuo aplinkybių, galėtų būti tarptautinė apsaugos procedūra arba procedūros pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/115/EB ([5]). Tokių trečiųjų šalių piliečių tikrinimu turėtų būti nuosekliai papildomi patikrinimai, atliekami prie išorės sienos, arba kompensuojama tai, kad tokie patikrinimai nebuvo atlikti kertant išorės sieną;

(3) sienų kontrole yra suinteresuotos ne tik valstybės narės, prie kurių išorės sienų ji yra vykdoma, bet ir visos valstybės narės, panaikinusios vidaus sienų kontrolę. Sienų kontrolė turėtų padėti mažinti neteisėtą migraciją, kovoti su neteisėtu migrantų gabenimu bei prekyba žmonėmis ir užkirsti kelią bet kokiai grėsmei valstybių narių vidaus saugumui, viešajai tvarkai, visuomenės sveikatai ir tarptautiniams santykiams. Vykdydamos sienų kontrolę, valstybės narės turi laikytis atitinkamos Sąjungos ir tarptautinės teisės, įskaitant 1951 m. liepos 28 d. Ženevos konvenciją dėl

([1]) OL C 155, 2021 4 30, p. 58.
([2]) OL C 175, 2021 5 7, p. 32.
([3]) 2024 m. balandžio 10 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2024 m. gegužės 14 d. Tarybos sprendimas.
([4]) 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) (OL L 77, 2016 3 23, p. 1).
([5]) 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (OL L 348, 2008 12 24, p. 98).

pabėgėlių statuso su daliniais pakeitimais, padarytais 1967 m. sausio 31 d. Niujorko protokolu, pareigų, susijusių su tarptautine apsauga, visų pirma negrąžinimo principo, ir pagrindinių teisių. Prie išorės sienų taikomos priemonės, kaip tokios, yra svarbūs visapusiško požiūrio į migraciją elementai, sudarantys galimybę valstybėms narėms reaguoti į nereguliarių migrantų ir asmenų, kuriems reikia tarptautinės apsaugos, mišrių atvykimų iššūkius;

(4) vadovaujantis Reglamentu (ES) 2016/399, sienų kontrolę sudaro patikrinimai kertant sieną, vykdomi sienos perėjimo punktuose, ir sienų stebėjimas, vykdomas tarp sienos perėjimo punktų, siekiant neleisti trečiųjų šalių piliečiams kirsti sieną, kai tai nėra leidžiama pagal tą reglamentą, arba apeiti patikrinimus kertant sieną. Vadovaujantis Reglamento (ES) 2016/399 nuostatomis dėl sienų stebėjimo, asmuo, kuris neleistinu būdu kirto sieną ir kuris neturi teisės būti atitinkamos valstybės narės teritorijoje, turi būti sulaikytas ir jam turi būti taikomos procedūros pagal Direktyvą 2008/115/EB. Vadovaujantis Reglamentu (ES) 2016/399, sienų kontrolė turi būti vykdoma nedarant poveikio pabėgėlių ir asmenų, prašančių tarptautinės apsaugos, teisėms, visų pirma, kiek tai susiję su negrąžinimu;

(5) sienos apsaugos pareigūnai dažnai susiduria su trečiųjų šalių piliečiais, kurie prašo tarptautinės apsaugos neturėdami kelionės dokumentų tiek po sulaikymo vykdant sienų stebėjimą, tiek per patikrinimus sienos perėjimo punktuose. Be to, kai kuriuose sienos ruožuose sienos apsaugos pareigūnai vienu metu susiduria su dideliu atvykusių asmenų skaičiumi. Tokiomis aplinkybėmis yra ypač sunku ir svarbu užtikrinti, kad būtų patikrinamos visos atitinkamos duomenų bazės, ir kuo greičiau nustatyti tinkamą prieglobsčio ar grąžinimo procedūrą;

(6) visų pirma, trečiųjų šalių piliečių tikrinimas turėtų padėti užtikrinti, kad jie kuo ankstesniame etape būtų nukreipti vykdyti tinkamas procedūras ir kad tos procedūros būtų vykdomos nepertraukiamai ar nevėluojant. Tikrinimas tuo pačiu metu turėtų padėti kovoti su praktika, kai kurie tarptautinės apsaugos prašytojai, kuriems buvo leista atvykti į valstybės narės teritoriją remiantis jų tarptautinės apsaugos prašymu, pasislepia norėdami tęsti su prašymu susijusią procedūrą kitoje valstybėje narėje arba visai jos netęsti;

(7) po tarptautinės apsaugos prašančių trečiųjų šalių piliečių tikrinimo reikėtų išnagrinėti tarptautinės apsaugos poreikį. Tikrinimas turėtų sudaryti sąlygas surinkti visą informaciją, kuri yra svarbi tuos prašymus nagrinėti kompetentingoms institucijoms siekiant nustatyti tinkamą prašymo nagrinėjimo procedūrą nedarant išankstinio poveikio procedūros rūšies pasirinkimui, ir ja su tomis institucijomis pasidalyti, taip paspartinant nagrinėjimą. Tikrinimas taip pat turėtų padėti identifikuoti pažeidžiamus asmenis, kad nustatant ir vykdant taikytiną procedūrą būtų visapusiškai atsižvelgiama į visus specialiuosius poreikius;

(8) iš šio reglamento kylančios valstybių narių pareigos turėtų nedaryti poveikio Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (ES) 2024/1351 ([6]);

(9) šis reglamentas turėtų būti taikomas trečiųjų šalių piliečiams ir asmenims be pilietybės nepriklausomai nuo to, ar jie yra pareiškę tarptautinės apsaugos prašymą, sulaikytiems dėl neteisėto valstybės narės išorės sienos kirtimo sausuma, jūra ar oru, išskyrus trečiųjų šalių piliečius, kurių biometrinių duomenų atitinkama valstybė narė neprivalo rinkti pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1358 ([7]) dėl priežasčių, nesusijusių su jų amžiumi, ir trečiųjų šalių piliečiams, kurie yra išlaipinti po paieškos ir gelbėjimo operacijų, kurie neatitinka Reglamente (ES) 2016/399 nustatytų atvykimo sąlygų. Trečiųjų šalių piliečių, kurie yra išlaipinti po paieškos ir gelbėjimo operacijų, atveju šio reglamento taikymas turėtų nedaryti poveikio valstybių narių pareigoms pagal tarptautinę teisę, susijusioms su paieškos ir gelbėjimo operacijomis. Šis reglamentas taip pat turėtų būti taikomas asmenims, kurie prašo tarptautinės apsaugos sienos perėjimo punktuose ar tranzito zonose ir neatitinka atvykimo sąlygų, arba tais atvejais, kai trečiųjų šalių piliečiai, kuriems buvo leista atvykti pagal Reglamentą (ES) 2016/399 dėl humanitarinių motyvų, nacionalinių interesų ar tarptautinių įsipareigojimų, pareiškia tarptautinės apsaugos prašymą;

([6]) 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1351 dėl prieglobsčio ir migracijos valdymo, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1147 ir (ES) 2021/1060 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 604/2013 (OL L, 2024/1351, 2024 5 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj).

([7]) 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1358 dėl sistemos EURODAC, skirtos biometriniams duomenims palyginti, sukūrimo siekiant veiksmingai taikyti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentus (ES) 2024/1351 ir (ES) 2024/1350 ir Tarybos direktyvą 2001/55/EB, ir nustatyti neteisėtai esančius trečiųjų valstybių piliečius ir asmenis be pilietybės, ir dėl valstybių narių teisėsaugos institucijų ir Europolo teisėsaugos tikslais teikiamų prašymų palyginti duomenis su sistemos EURODAC duomenimis, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) 2018/1240 ir (ES) 2019/818 ir kuriuo panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 603/2013 (OL L, 2024/1358, 2024 5 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj).

(10) tikrinimas turėtų būti atliekamas bet kurioje kiekvienos valstybės narės nustatytoje adekvačioje ir tinkamoje vietoje, kuri paprastai yra prie išorės sienos ar netoli jos arba, alternatyviai, kitose teritorijos vietose, atsižvelgiant į geografiją bei esamą infrastruktūrą, užtikrinant, kad tikrinimas galėtų būti atliekamas nedelsiant. Neteisėtai valstybių narių teritorijoje esančių trečiųjų šalių piliečių, kurie be leidimo kirto išorės sieną, kad patektų į valstybių narių teritoriją, ir dar nebuvo patikrinti valstybėje narėje, tikrinimas turėtų būti atliekamas kiekvienos valstybės narės nustatytoje jos teritorijoje esančioje adekvačioje ir tinkamoje vietoje;

(11) tikrinimo metu tikrinimo institucijos turėtų turėti prieigą prie trečiųjų šalių piliečių, kurių atžvilgiu atliekamas tikrinimas. Siekiant užkirsti kelią trečiųjų šalių piliečių pasislėpimui, valstybės narės savo nacionalinėje teisėje turėtų nustatyti nuostatas, kuriomis būtų užtikrinta, kad tie trečiųjų šalių piliečiai atvyktų į tikrinimą. Kai tai yra būtina ir remdamosi kiekvieno atvejo individualiu vertinimu, valstybės narės gali sulaikyti asmenį, kurio atžvilgiu atliekamas tikrinamas, jeigu neįmanoma veiksmingai taikyti kitų švelnesnių alternatyvių prievartos priemonių. Sulaikymas turėtų būti taikomas tik kaip kraštutinė priemonė, laikantis būtinumo ir proporcingumo principų, ir jo atveju turėtų būti galima pasinaudoti teise į veiksmingą teisinę gynybą, laikantis nacionalinės, Sąjungos ir tarptautinės teisės. Tikrinimo metu tarptautinės apsaugos prašantiems asmenims turėtų būti taikomos atitinkamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2024/1346 ([8]) nuostatos, o trečiųjų šalių piliečiams, nepareiškusiems prašymo dėl tarptautinės apsaugos, turėtų būti taikomos atitinkamos taisyklės dėl sulaikymo, išdėstytos Direktyvoje 2008/115/EB;

(12) kai atliekant tikrinimą paaiškėja, kad trečiosios šalies pilietis, kurio atžvilgiu atliekamas toks tikrinimas, atitinka Reglamente (ES) 2016/399 nustatytas trečiųjų šalių piliečių atvykimo sąlygas, tikrinimas turėtų būti nutrauktas ir atitinkamam trečiosios šalies piliečiui turėtų būti leidžiama atvykti į teritoriją, nedarant poveikio sankcijų už neleistiną išorės sienų kirtimą ne nustatytuose sienos perėjimo punktuose ir ne nustatytomis jų darbo valandomis taikymui, kaip nurodyta tame reglamente;

(13) atsižvelgiant į Reglamente (ES) 2016/399 numatytų nukrypti leidžiančių nuostatų dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo sąlygų tikslą, asmenims, kuriems, remiantis tokiomis nukrypti leidžiančiomis nuostatomis pagal tą reglamentą, valstybė narė individualiu sprendimu yra leidusi atvykti, neturėtų būti taikomas tikrinimas, net jeigu jie neatitinka visų atvykimo sąlygų, išskyrus atvejus, kai jie pareiškia tarptautinės apsaugos prašymą;

(14) visi trečiųjų šalių piliečiai, kurių atžvilgiu atliekamas tikrinimas, turi būti patikrinami siekiant nustatyti ar patikrinti jų tapatybę ir patikrinti, ar jie galėtų kelti grėsmę vidaus saugumui ar visuomenės sveikatai. Kai asmenys pareiškia tarptautinės apsaugos prašymą sienos perėjimo punktuose, siekiant išvengti patikrinimų dubliavimo turėtų būti atsižvelgta į patikrinimų kertant sieną kontekste atliktus tapatybės ir saugumo patikrinimus;

(15) užbaigus tikrinimą atitinkami trečiųjų šalių piliečiai turėtų būti nukreipiami į institucijas, kompetentingas registruoti prašymus dėl tarptautinės apsaugos, arba atitinkamai jiems turėtų būti taikomos procedūros pagal Direktyvą 2008/115/EB. Per tikrinimą gautą svarbią informaciją reikėtų pateikti kompetentingoms institucijoms siekiant joms padėti toliau vertinti kiekvieną individualų atvejį visapusiškai laikantis pagrindinių teisių. Prireikus pagal šį reglamentą nustatyti patikrinimai turėtų būti toliau vykdomi pagal paskesnę atitinkamų kompetentingų institucijų procedūrą. Direktyva 2008/115/EB nustatytos procedūros turėtų būti pradedamos taikyti tik užbaigus tikrinimą. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1348 ([9]) nuostatos dėl tarptautinės apsaugos prašymų registracijos turėtų būti taikomos tik užbaigus tikrinimą. Tai turėtų nedaryti poveikio aplinkybei, kad asmenys, prašantys tarptautinės apsaugos sulaikymo metu, vykdant sienų kontrolę sienos perėjimo punkte ar tikrinimo metu, turėtų būti laikomi tarptautinės apsaugos prašytojais ir jiems turėtų būti taikomi Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1348 ir Direktyva (ES) 2024/1346;

([8]) 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1346, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo (OL L, 2024/1346, 2024 5 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj).

([9]) 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1348, kuriuo Sąjungoje nustatoma bendra tarptautinės apsaugos tvarka ir panaikinama Direktyva 2013/32/ES (OL L, 2024/1348, 2024 5 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj).

(16) tarptautinės apsaugos prašantiems asmenims, kuriems valstybės narės negali ar nebegali taikyti prieglobsčio pasienio procedūros pagal Reglamente (ES) 2024/1348 numatytą išimčių dėl prieglobsčio pasienio procedūros taikymo nuostatą, paprastai turėtų būti leista atvykti į teritoriją;

(17) po tikrinimo taip pat galėtų būti vykdomas perkėlimas pagal Reglamentu (ES) 2024/1351 nustatytą solidarumo mechanizmą arba kitą esamą solidarumo mechanizmą;

(18) pagal Reglamente (ES) 2016/399 nustatytą prezumpciją dėl buvimo trukmės sąlygų atitikimo atvykimo sąlygų atitikimas ir leidimas atvykti patvirtinami atvykimo spaudu kelionės dokumente. Tokio atvykimo spaudo arba kelionės dokumento neturėjimas galėtų būti laikomas požymiu, kad dokumento turėtojas neatitinka atvykimo sąlygų. Pradėjus veikti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/2226 ([10]) nustatytai atvykimo ir išvykimo sistemai (toliau – AIS), kuria spaudai bus pakeisti įrašu AIS, ta prezumpcija taps patikimesnė. Tad valstybės narės turėtų vykdyti trečiųjų šalių piliečių, kurie jau yra jų teritorijoje ir kurie negali įrodyti, kad jie atitinka atvykimo į valstybių narių teritoriją sąlygas, tikrinimą. Tokių trečiųjų šalių piliečių tikrinimas yra būtinas siekiant kompensuoti tai, kad jiems tikriausiai pavyko išvengti patikrinimų atvykus į Šengeno erdvę, todėl nebuvo galima nei jiems atsisakyti leisti atvykti, nei po tikrinimo pritaikyti jiems tinkamos procedūros. Vykdant tikrinimą pasitelkiant šiame reglamente nurodytas duomenų bazes, tikrinimas taip pat galėtų padėti įsitikinti, kad atitinkami asmenys nekelia grėsmės vidaus saugumui. Užbaigiant teritorijoje atliekamą tikrinimą atitinkamiems trečiųjų šalių piliečiams turėtų būti taikoma grąžinimo procedūra arba, jei jie prašo tarptautinės apsaugos, tinkama prieglobsčio procedūra. Trečiųjų šalių piliečių atžvilgiu neturėtų būti taikomi pakartotiniai tikrinimai;

(19) valstybės narės turėtų galėti nevykdyti tikrinimo teritorijoje, jeigu jų teritorijoje neteisėtai esantis trečiosios šalies pilietis iškart po suėmimo išsiunčiamas atgal į kitą valstybę narę pagal dvišalius susitarimus ar taikomą tvarką arba pagal dvišales bendradarbiavimo sistemas. Tokiu atveju tikrinimą nedelsiant turėtų vykdyti valstybė narė, į kurią buvo atgal išsiųstas atitinkamas trečiosios šalies pilietis;

(20) šis reglamentas nedaromo poveikio nacionalinės teisės nuostatoms, reglamentuojančioms trečiųjų šalių piliečių, kurie įtariami neteisėtai esantys valstybėje narėje, tapatybės nustatymą, kai toks identifikavimas atliekamas siekiant per trumpą, bet pagrįstą laikotarpį ištirti informaciją, pagal kurią būtų galima nustatyti buvimo neteisėtumą ar teisėtumą;

(21) nedarant poveikio sienų kontrolės taisyklėms, taikytinoms prie valstybių narių vidaus sienų, kai sprendimas panaikinti tokią kontrolę dar nebuvo priimtas, trečiųjų šalių piliečių, suimtų dėl neteisėto tokių vidaus sienų kirtimo, kai kontrolė dar nebuvo panaikinta, tikrinimas turėtų būti atliekamas laikantis šiuo reglamentu nustatytų tikrinimo teritorijoje taisyklių, o ne tikrinimo prie išorės sienos taisyklių;

(22) tikrinimą prie išorės sienos reikėtų užbaigti kuo greičiau; jis neturėtų trukti ilgiau nei septynias dienas. Tikrinimą teritorijoje reikėtų užbaigti kuo greičiau; jis neturėtų trukti ilgiau nei tris dienas. Valstybėms narėms neturėtų būti užkertamas kelias užbaigti tikrinimą prie išorės sienos ir tikrinimą teritorijoje per trumpesnius laikotarpius, jei atliekami šiame reglamente numatyti patikrinimai;

(23) tikrinimas yra Europos integruoto sienų valdymo dalis. Visų pirma, valstybių narių veiksmams, patenkantiems į šio reglamento taikymo sritį, remti gali būti panaudota Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1148 ([11]) nustatyta sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonė, kuri yra Integruoto sienų valdymo fondo dalis; tai daroma laikantis tos priemonės naudojimo taisyklių ir nedarant poveikio kitiems ja grindžiamiems prioritetams;

([10]) 2017 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2226, kuriuo sukuriama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS), kurioje registruojami trečiųjų šalių piliečių, kertančių valstybių narių išorės sienas, atvykimo ir išvykimo bei atsisakymo leisti jiems atvykti duomenys, nustatomos prieigos prie AIS teisėsaugos tikslais sąlygos ir iš dalies keičiama Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo ir reglamentai (EB) Nr. 767/2008 ir (ES) Nr. 1077/2011 (OL L 327, 2017 12 9, p. 20).

([11]) 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1148, kuriuo sukuriama sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonė, įtraukta į Integruoto sienų valdymo fondą (OL L 251, 2021 7 15, p. 48).

(24) kad būtų pasiekti tikrinimo tikslai, turėtų būti užtikrinta tvirtesnė Reglamento (ES) 2016/399 nuostatoje dėl kontrolės įgyvendinimo nurodytų kompetentingų nacionalinių institucijų, už prieglobsčio procedūras ir prieglobsčio prašytojų priėmimą atsakingų institucijų, už visuomenės sveikatos apsaugą atsakingų institucijų ir už grąžinimo procedūrų pagal Direktyvą 2008/115/EB įgyvendinimą atsakingų institucijų glaudaus bendradarbiavimo sistema. Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama pasitelkti atitinkamų agentūrų, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/1896 ([12]) įsteigtos Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros (toliau – Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra) ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/2303 ([13]) įsteigtos Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros (toliau – Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra), pagalbą jų įgaliojimų srityse. Kai atliekant tikrinimą nustatoma su prekyba žmonėmis susijusių faktų, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2011/36/ES ([14]), valstybės narės turėtų įtraukti nacionalines vaikų apsaugos institucijas bei nacionalines institucijas, atsakingas už prekybos žmonėmis aukų aptikimą ir jų tapatybės nustatymą;

(25) tikrinimo metu pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 24 straipsnio 2 dalį vienas iš svarbiausių aspektų turėtų būti nuolatinis vaiko geriausių interesų užtikrinimas. Siekiant užtikrinti, kad viso tikrinimo metu būtų tinkamai atsižvelgiama į vaiko geriausius interesus, atliekant tikrinimą, kai būtina, turėtų aktyviai dalyvauti vaikų apsaugos institucijos. Turėtų būti paskiriamas atstovas, kuris atstovautų ir padėtų nelydimam nepilnamečiui tikrinimo metu arba, jei atstovas nebuvo paskirtas, turėtų būti paskirtas asmuo, parengtas apsaugoti nepilnamečio geriausius interesus ir jo bendrą gerovę. Kai taikytina, tuo atstovu turėtų būti tas pats atstovas, paskirtas pagal Direktyvoje (ES) 2024/1346 pateiktas taisykles dėl nelydimų nepilnamečių. Parengtas asmuo turėtų būti asmuo, paskirtas laikinai veikti kaip atstovas pagal tą direktyvą, jei toks asmuo buvo paskirtas;

(26) taikydamos šį reglamentą, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamas žmogaus orumas ir kad asmenys nebūtų diskriminuojami dėl lyties, rasės, odos spalvos, etninės ar socialinės kilmės, genetinių požymių, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos;

(27) siekiant užtikrinti, kad tikrinimo metu būtų laikomasi Sąjungos ir tarptautinės teisės, įskaitant Chartiją, kiekviena valstybė narė turėtų numatyti stebėsenos mechanizmą ir įdiegti tinkamas jo nepriklausomumo apsaugos priemones, be kita ko, kuriomis būtų laikomasi Paryžiaus principų, priimtų 1993 m. gruodžio 20 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliucija 48/134, Venecijos principų, kuriuos Venecijos komisija priėmė savo 2019 m. kovo 15–16 d. 118-oje plenarinėje sesijoje, 2020 m. gruodžio 28 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliucijos „Ombudsmeno ir tarpininkų institucijų vaidmuo remiant ir saugant žmogaus teises, gerą valdymą ir teisinę valstybę“ ir Konvencijos prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą fakultatyvaus protokolo, priimto 2002 m. gruodžio 18 d. Jungtinių Tautų Generalinės asamblėjos rezoliucija A/RES/57/199 penkiasdešimt septintosios sesijos metu (toliau – OPCAT). Tuo tikslu valstybės narės turėtų galėti naudotis jau esamais nacionaliniais pagrindinių teisių stebėsenos mechanizmais, laikydamosi šiame reglamente išdėstytų reikalavimų. Kiekvienos valstybės narės numatytas stebėsenos mechanizmas, visų pirma, turėtų būti skirtas pagrindinėms teisėms, kiek tai susiję su tikrinimu, taip pat pagarbai taikytinoms Sąjungos ir nacionalinių taisyklėms dėl sulaikymo ir negrąžinimo principo. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 168/2007 ([15]) įsteigta Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra (toliau – Pagrindinių teisių agentūra) turėtų parengti bendras gaires dėl tokių stebėsenos mechanizmų sukūrimo ir nepriklausomo veikimo. Be to, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama Pagrindinių teisių agentūros prašyti pagalbos kuriant nacionalinį stebėsenos mechanizmą. Valstybėms narėms taip pat turėtų būti leidžiama Pagrindinių teisių agentūros prašyti konsultacijų dėl jų nacionalinio stebėsenos mechanizmo metodikos parengimo ir dėl tinkamų mokymo priemonių. Valstybėms narėms taip pat turėtų būti leidžiama kviesti stebėsenos procese

([12]) 2019 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1052/2013 ir (ES) 2016/1624 (OL L 295, 2019 11 14, p. 1).

([13]) 2021 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2303 dėl Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 439/2010 (OL L 468, 2021 12 30, p. 1).

([14]) 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR (OL L 101, 2011 4 15, p. 1).

([15]) 2007 m. vasario 15 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 168/2007, įsteigiantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūrą (OL L 53, 2007 2 22, p. 1).

dalyvauti atitinkamas ir kompetentingas nacionalines, tarptautines ir nevyriausybines organizacijas bei įstaigas. Nepriklausomas stebėsenos mechanizmas turėtų nedaryti poveikio pagrindinių teisių stebėsenai, kurią užtikrina Reglamente (ES) 2019/1896 numatyti Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros pagrindinių teisių stebėtojai, stebėsenos mechanizmui, skirtam bendros Europos prieglobsčio sistemos operatyviniam ir techniniam taikymui stebėti, kaip išdėstyta Reglamente (ES) 2021/2303, vertinimo ir stebėsenos mechanizmui, nustatytam Tarybos reglamentu (ES) 2022/922 ([16]), ir esamų nacionalinių ar tarptautinių stebėsenos įstaigų vykdomai stebėsenai. Valstybės narės turėtų tirti kaltinimus dėl tikrinimo metu padarytų pagrindinių teisių pažeidimų, be kita ko, užtikrindamos, kad skundai būtų nagrinėjami sparčiai ir tinkamai;

(28) valstybės narės nepriklausomam stebėsenos mechanizmui turėtų suteikti tinkamų finansinių išteklių;

(29) vien to, kad atskirais atvejais egzistuoja teisminės teisių gynimo priemonės arba priežiūros nacionalinės sistemos, kuriomis yra prižiūrimas tikrinimo veiksmingumas, nepakanka, kad būtų laikomasi reikalavimų, susijusių su pagrindinių teisių stebėsena pagal šį reglamentą;

(30) tikrinimo institucijos turėtų užpildyti tikrinimo formą. Forma bet kuriomis tinkamomis priemonėmis, įskaitant skaitmenines priemones, turėtų būti perduota tarptautinės apsaugos prašymus registruojančioms institucijoms arba grąžinimo procedūrų srityje kompetentingoms institucijoms, priklausomai nuo to, kur asmuo nukreipiamas;

(31) šis reglamentas neturėtų daryti poveikio veiksmams, kurių imamasi pagal nacionalinę teisę atitinkamo asmens tapatybei nustatyti arba galimoms grėsmėms vidaus saugumui vertinti;

(32) tikrinimo formoje pateikiama informacija turėtų būti registruojama taip, kad jai bet kokios vėlesnės prieglobsčio ar grąžinimo procedūros metu galėtų būti taikoma administracinė ir teisminė peržiūra. Asmuo, kurio atžvilgiu atliekamas tikrinimas, turėtų turėti galimybę tikrinimo institucijoms nurodyti, kad tikrinimo formoje pateikta informacija yra neteisinga. Bet koks toks nurodymas turėtų būti įrašomas į tikrinimo formą neuždelsiant tikrinimo užbaigimo;

(33) tikrinimo formoje pateikiama informacija atitinkamam asmeniui turėtų būti prieinama popierine arba elektronine forma, išskyrus informaciją, susijusią su atitinkamose duomenų bazėse atliktu patikrinimu saugumo patikrinimų tikslais. Nepilnamečių atveju tikrinimo formoje pateikiama informacija turėtų būti pateikiama už vaiką atsakingam suaugusiam (-iems) asmeniui (-ims). Nelydimų nepilnamečių atveju tikrinimo formoje pateikiama informacija turėtų būti teikiama vaiko atstovui arba asmeniui, parengtam apsaugoti nepilnamečio geriausius interesus ir bendrą gerovę;

(34) tikrinimo procedūros metu duomenų tvarkymas visada turėtų vykti laikantis taikytinos Sąjungos duomenų apsaugos teisės, visų pirma, Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 ([17]);

(35) per tikrinimą surinktus biometrinius duomenis kartu su duomenimis, nurodytais Reglamento (ES) 2024/1358 nuostatose dėl tarptautinės apsaugos prašytojų, trečiųjų šalių piliečių arba asmenų be pilietybės, sulaikytų dėl nereguliaraus išorės sienos kirtimo, trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės, neteisėtai esančių valstybėje narėje, ir po paieškos ir gelbėjimo operacijos išlaipintų trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės biometrinių duomenų rinkimo ir perdavimo, kompetentingų institucijų turi būti perduodami sistemai EURODAC, įsteigtai tuo reglamentu, (toliau – EURODAC) iki tame reglamente numatytų terminų;

(36) kvalifikuoti medicinos darbuotojai turėtų atlikti trečiųjų šalių piliečių, kurių atžvilgiu atliekamas tikrinimas, preliminarų sveikatos patikrinimą siekiant nustatyti, ar reikia sveikatos priežiūros ar izoliavimo dėl visuomenės sveikatos priežasčių. Kvalifikuoti medicinos darbuotojai, remdamiesi medicininėmis aplinkybėmis, susijusiomis su bendrąja kiekvieno atskiro trečiosios šalies piliečio būkle, turėtų galėti nuspręsti, kad tikrinimo metu tolesnis sveikatos patikrinimas nėra būtinas. Tą preliminarų sveikatos patikrinimą turėtų atlikti kvalifikuoti medicinos

([16]) 2022 m. birželio 9 d. Tarybos reglamentas (ES) 2022/922 dėl tikrinimo, kaip taikoma Šengeno *acquis*, vertinimo ir stebėsenos mechanizmo sukūrimo ir veikimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1053/2013 (OL L 160, 2022 6 15, p. 1).

([17]) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

darbuotojai, priklausantys vienai iš šių Tarptautinės darbo organizacijos Tarptautinio standartinio profesijų klasifikatoriaus ISCO-08 klasifikacijos kategorijų: 221 gydytojai, 2221 slaugos specialistai ar 2240 paramedikai;

(37) siekiant nustatyti, kurių asmenų atveju esama požymių, kad jie yra pažeidžiami, yra kankinimo arba kitokio nežmoniško ar žeminančio elgesio aukos, yra be pilietybės arba gali turėti specialių priėmimo ar procedūrinių poreikių, kaip tai suprantama atitinkamai Direktyvoje (ES) 2024/1346 ir Reglamente (ES) 2024/1348, turėtų būti atliekamas preliminarus pažeidžiamumo patikrinimas. Tai neturėtų daryti poveikio tolesniam vertinimui, atliekamam vėlesnėse procedūrose užbaigus tikrinimą. Pažeidžiamumo patikrinimą turėtų atlikti specializuoti tikrinimo institucijų darbuotojai, kurie yra parengti tam tikslui;

(38) tikrinimo metu visiems atitinkamiems asmenims turėtų būti užtikrintas gyvenimo lygis, atitinkantis Chartiją, ir sudarytos galimybės naudotis neatidėliotinos medicinos pagalbos ir būtino ligų gydymo paslaugomis. Ypatingą dėmesys turėtų būti skiriamas pažeidžiamiems asmenims, pavyzdžiui, nėščioms moterims, pagyvenusiems asmenims, nepilnoms šeimoms, asmenims, kuriems galima iš karto nustatyti fizinę ar psichikos negalią, asmenims, akivaizdžiai patyrusiems psichologinę ar fizinę traumą, ir nelydimiems nepilnamečiams. Visų pirma, nepilnamečio atveju informacija turėtų būti pateikta vaikui suprantamu ir jo amžių atitinkančiu būdu. Visos institucijos, dalyvaujančios atliekant su tikrinimu susijusias užduotis, turėtų pranešti apie bet kokią jų pastebėtą ar joms pranešta pažeidžiamumo situaciją, turėtų gerbti žmogaus orumą bei privatumą ir turėtų susilaikyti nuo bet kokios diskriminacijos;

(39) kadangi trečiųjų šalių piliečiai, kurių atžvilgiu atliekamas tikrinimas, galėtų neturėti būtinų tapatybės ir kelionės dokumentų, kurių reikia norint teisėtai kirsti išorės sieną, kaip tikrinimo dalį reikėtų atlikti tapatybės nustatymo ar patikrinimo procedūrą;

(40) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas ir padėti teisingai nustatyti AIS, Tarybos sprendimu 2004/512/EB [18] įsteigtoje Vizų informacinėje sistemoje (toliau – VIS), Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1240 [19] įsteigtoje Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemoje (toliau – ETIAS), EURODAC ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/816 [20] įsteigtoje centralizuotoje valstybių narių, turinčių informacijos apie priimtus trečiųjų šalių piliečių ir asmenų be pilietybės apkaltinamuosius nuosprendžius, nustatymo sistemoje (toliau – ECRIS-TCN) užregistruotų asmenų, įskaitant nežinomus asmenis, kurie negali nurodyti savo tapatybės, tapatybę, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentais (ES) 2019/817 [21] bei (ES) 2019/818 [22] buvo sukurta bendra tapatybės duomenų saugykla (toliau – bendra TDS). Tuo tikslu bendroje TDS pateikiami tik tapatybės, kelionės dokumentų ir biometriniai duomenys, užregistruoti AIS, VIS, ETIAS, EURODAC ir ECRIS-TCN, kurie yra logiškai atskirti. Bendroje TDS laikomi tik tie asmens duomenys, kurie yra tikrai būtini tiksliam tapatybės patikrinimui atlikti. Bendroje TDS įrašyti asmens duomenys yra automatiškai ištrinami, kai duomenys ištrinami iš pagrindinių sistemų. Atliekant patikrinimą bendroje TDS galima patikimai ir išsamiai nustatyti ar patikrinti asmenų tapatybę, nes galima vienu metu greitai ir patikimai patikrinti visus AIS, VIS, ETIAS, EURODAC ir ECRIS-TCN esančius tapatybės duomenis, kartu užtikrinant duomenų apsaugą ir išvengiant bereikalingo duomenų tvarkymo ar dubliavimo;

---

[18] 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/817 dėl ES informacinių sistemų sienų ir vizų srityje sąveikumo sistemos sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 767/2008, (ES) 2016/399, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240, (ES) 2018/1726 ir (ES) 2018/1861 bei Tarybos sprendimai 2004/512/EB ir 2008/633/TVR (OL L 135, 2019 5 22, p. 27).

[19] 2004 m. birželio 8 d. Tarybos sprendimas 2004/512/EB dėl vizų informacinės sistemos (VIS) sukūrimo (OL L 213, 2004 6 15, p. 5).

[20] 2018 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1240, kuriuo sukuriama Europos kelionių informacijos ir leidimų sistema (ETIAS) ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1077/2011, (ES) Nr. 515/2014, (ES) 2016/399, (ES) 2016/1624 ir (ES) 2017/2226 (OL L 236, 2018 9 19, p. 1).

[21] 2019 m. balandžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/816, kuriuo Europos nuosprendžių registrų informacinei sistemai papildyti sukuriama centralizuota valstybių narių, turinčių informacijos apie priimtus trečiųjų šalių piliečių ir asmenų be pilietybės apkaltinamuosius nuosprendžius, nustatymo sistema (ECRIS-TCN) ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1726 (OL L 135, 2019 5 22, p. 1).

[22] 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/818 dėl ES informacinių sistemų policijos ir teisminio bendradarbiavimo, prieglobsčio ir migracijos srityje sąveikumo sistemos sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2018/1726, (ES) 2018/1862 ir (ES) 2019/816 (OL L 135, 2019 5 22, p. 85).

(41) siekiant nustatyti ar patikrinti asmens, kurio atžvilgiu atliekamas tikrinimas, tapatybę, patikrinimą bendroje TDS reikėtų pradėti tikrinimo metu tam asmeniui dalyvaujant. Atliekant tokį patikrinimą asmens biometrinius duomenis reikėtų patikrinti palyginant juos su bendroje TDS laikomais duomenimis. Jei asmens biometrinių duomenų panaudoti neįmanoma arba jeigu užklausos pagal tuos duomenis pateikti nepavyksta arba nėra nustatomos atitiktys, užklausą galima pateikti naudojant asmens tapatybės duomenis kartu su kelionės dokumento duomenimis, kai tokių duomenų yra, arba kartu su duomenimis ar informacija, kuriuos suteikė atitinkamas trečiosios šalies pilietis arba kurie yra iš jo gauti. Laikantis būtinumo ir proporcingumo principų ir jei pateikus užklausą nustatoma, kad bendroje TDS duomenų apie tą asmenį yra, valstybių narių institucijos turėtų turėti prieigą prie bendros TDS, kad galėtų patikrinti to asmens tapatybės duomenis, kelionės dokumento duomenis ir biometrinius duomenis, iš bendros TDS negaudamos jokių duomenų apie tai, kurioje ES informacinėje sistemoje duomenys yra talpinami;

(42) kadangi bendros TDS naudojimas yra ribojamas reglamentais (ES) 2019/817 bei (ES) 2019/818 tapatybės nustatymo tikslais, kad ji būtų naudojama tik siekiant sudaryti palankesnes sąlygas ir padėti teisingai nustatyti AIS, VIS, ETIAS, EURODAC ir ECRIS-TCN užregistruotų asmenų tapatybę atliekant policijos patikrinimus valstybių narių teritorijoje, tuos reglamentus reikia iš dalies pakeisti, kad būtų numatyta papildoma paskirtis – naudoti bendrą TDS siekiant nustatyti ar patikrinti asmenų tapatybę tikrinimo metu. Reglamento (ES) 2019/818 atveju dėl kintamosios geometrijos priežasčių toks dalinis pakeitimas turėtų būti daromas kitu reglamentu nei šis reglamentas;

(43) atsižvelgiant į tai, kad daugelis asmenų, kurių atžvilgiu atliekamas tikrinimas, galėtų neturėti jokių kelionės dokumentų, tikrinimo institucijos turėtų turėti galimybę susipažinti su bet kokiais kitais atitinkamų asmenų turimais svarbiais dokumentais tais atvejais, kai tokių asmenų biometrinių duomenų neįmanoma naudoti arba bendroje TDS nerasta jokių rezultatų. Institucijoms taip pat turėtų būti leidžiama naudoti tokių dokumentų duomenis, kurie nėra biometriniai duomenys, atliekant patikrinimus atitinkamose duomenų bazėse;

(44) sienos perėjimo punkte atliekamus patikrinimus kertant sieną asmenų tapatybei nustatyti ar patikrinti ir tikrinimą duomenų bazėse vykdant sienų stebėjimą ar policijos patikrinimus išorės sienų pasienio ruože arba pačioje teritorijoje, kuriuos atlieka institucijos, atitinkamą asmenį nukreipusios vykdyti tikrinimą, reikėtų laikyti tikrinimo dalimi ir jų nereikėtų kartoti, nebent būtų ypatingų aplinkybių, pateisinančių tokį pakartojimą. Biometriniai duomenys tapatybės nustatymo ar patikrinimo ir registravimo tikslais pagal Reglamento(ES) 2024/1358 reikalavimus turėtų būti renkami vieną kartą tikrinimo metu;

(45) kad būtų užtikrintos vienodos šio reglamento įgyvendinimo sąlygos, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, kuriais vadovaudamasi ji galėtų nustatyti išsamią duomenų rinkimo procedūrą bei specifikacijas ir nustatyti atitinkamai už tikrinimo atlikimą atsakingų institucijų, INTERPOL nacionalinių centrinių biurų ir Europolo nacionalinių padalinių bendradarbiavimo siekiant nustatyti grėsmę vidaus saugumui procedūrą. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011 ([23]);

(46) atliekant tikrinimą taip pat reikėtų patikrinti, ar atitinkamų trečiųjų šalių piliečių atvykimas į Sąjungą galėtų kelti grėsmę vidaus saugumui;

(47) kadangi tikrinimas yra susijęs su prie išorės sienos esančiais trečiųjų šalių piliečiais, neatitinkančiais atvykimo sąlygų, trečiųjų šalių piliečiais, neatitinkančiais atvykimo sąlygų, išlaipintais užbaigus paieškos ir gelbėjimo operaciją, ir trečiųjų šalių piliečiais, neteisėtai esančiais valstybių narių teritorijoje, saugumo patikrinimai, kaip tikrinimo dalis, turėtų būti bent panašaus lygio, kaip patikrinimai, taikomi trečiųjų šalių piliečiams, kurie iš anksto paprašo leidimo atvykti į Sąjungą trumpam laikui, neatsižvelgiant į tai, ar jie privalo turėti vizą ar ne;

([23]) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

(48) trečiųjų šalių piliečių, kuriems pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1806 ([24]) dėl jų pilietybės nėra taikomas vizos reikalavimas, atveju Reglamente (ES) 2018/1240 numatyta, kad jie turi pateikti prašymą gauti kelionės leidimą, kad galėtų atvykti į Sąjungą trumpam laikui. Prieš atitinkamiems asmenims gaunant tokį kelionės leidimą atliekami jų pateiktų asmens duomenų saugumo patikrinimai keliose Sąjungos duomenų bazėse – visų pirma, VIS, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentais (ES) 2018/1860 ([25]), (ES) 2018/1861 ([26]) bei (ES) 2018/1862 ([27]) įsteigtoje Šengeno informacinėje sistemoje (toliau – SIS), AIS, ETIAS, Europolo duomenyse, tvarkomuose kryžminės patikros, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/794 ([28]), tikslu, ECRIS-TCN, taip pat INTERPOL pavogtų ir pamestų kelionės dokumentų duomenų bazėje (toliau – SLTD duomenų bazė) ir su pranešimais susijusių kelionės dokumentų duomenų bazėje (toliau – TDAWN). Trečiųjų šalių piliečių, kuriems pagal Reglamentą (ES) 2018/1806 taikomas vizos reikalavimas, saugumo patikrinimai prieš išduodant vizą atliekami tose pačiose duomenų bazėse, kaip ir trečiųjų šalių piliečių, kuriems tas vizos reikalavimas yra netaikomas, patikrinimai, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentų (EB) Nr. 810/2009 ([29]) bei (EB) Nr. 767/2008 ([30]);

(49) kalbant apie asmenis, kurių atžvilgiu atliekamas tikrinimas, automatiniai patikrinimai saugumo tikslais turėtų būti atliekami tose pačiose sistemose, kaip numatyta vizos, ilgalaikės vizos ar leidimo gyventi prašytojams pagal VIS arba kelionės leidimo prašytojams pagal ETIAS, – visų pirma, VIS, AIS, ETIAS, įskaitant Reglamente (ES) 2018/1240 nurodytą ETIAS stebėjimo sąrašą, SIS, ECRIS-TCN, kiek tai susiję su asmenimis, kuriems paskelbtas apkaltinamasis nuosprendis dėl teroristinių nusikaltimų ir kitų sunkių nusikalstamų veikų, Europolo duomenys, tvarkomi kryžminės patikros, kaip nurodyta Reglamente (ES) 2016/794, tikslu, SLTD ir TDAWN;

(50) patikrinimas atitinkamose duomenų bazėse saugumo tikslais turėtų būti atliekamas taip, kad būtų užtikrinama, kad iš tų duomenų bazių būtų gaunami tik tie duomenys, kurie yra būtini saugumo patikrinimams atlikti. Kalbant apie asmenis, kurie pareiškė prašymą dėl tarptautinės apsaugos sienos perėjimo punkte ar tranzito zonose, duomenų bazėse atliekant saugumo patikrinimą, kaip tikrinimo dalį, dėmesys turėtų būti telkiamas į duomenų bazes, kuriose nebuvo patikrinta prie išorės sienos atliekant patikrinimus kertant sieną, taip išvengiant pakartotinų patikrinimų;

(51) į tikrinimą, jei tai pateisinama, taip pat galėtų būti galima įtraukti trečiųjų šalių piliečių turimų daiktų patikrinimą, laikantis nacionalinės teisės. Bet kokios atliekant saugumo patikrinimą taikomos priemonės turėtų būti proporcingos ir turėtų būti taikomos gerbiant asmenų, kurių atžvilgiu atliekamas tikrinimas, žmogaus orumą. Dalyvaujančios institucijos turėtų užtikrinti, kad būtų paisoma atitinkamų asmenų pagrindinių teisių, įskaitant teisę į asmens duomenų apsaugą ir žodžio laisvę;

(52) kadangi siekiant nustatyti, ar asmuo galėtų kelti grėsmę vidaus saugumui, tikrinimo institucijoms yra būtina prieiga prie AIS, ETIAS, VIS ir ECRIS-TCN, reglamentai (EB) Nr. 767/2008, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240 ir (ES) 2019/816 turėtų būti iš dalies pakeisti, kad būtų numatyta tos prieigos teisė, kuri šiuo metu tais reglamentais nėra numatyta. Reglamento (ES) 2019/816 atveju dėl kintamosios geometrijos priežasčių toks dalinis pakeitimas turėtų būti daromas kitu reglamentu nei šis reglamentas;

([24]) 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1806, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams tas reikalavimas netaikomas, sąrašus (OL L 303, 2018 11 28, p. 39).

([25]) 2018 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1860 dėl Šengeno informacinės sistemos naudojimo neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimui (OL L 312, 2018 12 7, p. 1).

([26]) 2018 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1861 dėl Šengeno informacinės sistemos (SIS) sukūrimo, eksploatavimo ir naudojimo patikrinimams kertant sieną, kuriuo iš dalies keičiama Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo ir iš dalies keičiamas bei panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1987/2006 (OL L 312, 2018 12 7, p. 14).

([27]) 2018 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1862 dėl Šengeno informacinės sistemos (SIS) sukūrimo, eksploatavimo ir naudojimo policijos bendradarbiavimui ir teisminiam bendradarbiavimui baudžiamosiose bylose, kuriuo iš dalies keičiamas ir panaikinamas Tarybos sprendimas 2007/533/TVR ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1986/2006 ir Komisijos sprendimas 2010/261/ES (OL L 312, 2018 12 7, p. 56).

([28]) 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/794 dėl Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros (Europolo), kuriuo pakeičiami ir panaikinami Tarybos sprendimai 2009/371/TVR, 2009/934/TVR, 2009/935/TVR, 2009/936/TVR ir 2009/968/TVR (OL L 135, 2016 5 24, p. 53).

([29]) 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 810/2009, nustatantis Bendrijos vizų kodeksą (Vizų kodeksas) (OL L 243, 2009 9 15, p. 1).

([30]) 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 767/2008 dėl Vizų informacinės sistemos (VIS) ir apsikeitimo duomenimis apie trumpalaikes vizas tarp valstybių narių (VIS reglamentas) (OL L 218, 2008 8 13, p. 60).

(53) atliekant paiešką bendroje TDS tapatybės nustatymo ar patikrinimo tikslais, turėtų būti naudojamasi Europos paieškos portalu, sukurtu Reglamentu (ES) 2019/817, (toliau – EPP);

(54) atliekant paiešką saugumo patikrinimų tikslais AIS, ETIAS, VIS, SIS ir ECRIS-TCN, Europolo duomenyse, SLTD ir TDAWN, priklausomai nuo to, kas taikytina, tikrinimo institucijoms turėtų būti galima naudoti EPP;

(55) tikrinimas Sąjungos duomenų bazėse tapatybės nustatymo ar patikrinimo ir saugumo patikrinimų tikslais gali būti pateisinamas, nes juo siekiama veiksmingai įgyvendinti tikrinimą ir pasiekti tą patį tikslą, dėl kurio buvo sukurta kiekviena iš tų duomenų bazių, t. y. užtikrinti veiksmingą Sąjungos išorės sienų valdymą vykdant Europos integruotą sienų valdymą;

(56) jei nustatoma atitiktis tapatybės nustatymo ar patikrinimo ir saugumo patikrinimų tikslais, tikrinimo institucija turėtų patikrinti, ar ES informacinėse sistemose įrašyti arba Europolo duomenyse esantys duomenys atitinka duomenis, dėl kurių nustatyta atitiktis;

(57) tapatybės nustatymo ar patikrinimo ir saugumo patikrinimų aplinkybėmis tikrinimo institucijoms taip pat turėtų būti galima patikrinti atitinkamas nacionalines duomenų bazes pagal nacionalinę teisę;

(58) kad įvykdytų pareigą tikrinimo metu atlikti tapatybės nustatymą ar patikrinimą ir saugumo patikrinimus, valstybės narės, kurios kai kurių Šengeno *acquis* nuostatų dar netaiko visapusiškai ir todėl neturi prieigos prie visų ES informacinių sistemų ir Sąjungos duomenų bazių, yra atsakingos už tapatybės ir saugumo patikrinimų atlikimą atlikdamos paiešką tik tose sistemose ir duomenų bazėse, prie kurių jos turi prieigą;

(59) kadangi šio reglamento tikslų, t. y. sustiprinti išorės sieną kertančių trečiųjų šalių piliečių kontrolę ir numatyti visų trečiųjų šalių piliečių, kurių atžvilgiu atliekamas tikrinimas, tapatybės nustatymą ar tikrinimą ir tikrinimą atitinkamose duomenų bazėse siekiant patikrinti, ar trečiųjų šalių piliečiai, kurių atžvilgiu atliekamas tikrinimas, gali kelti grėsmę vidaus saugumui, ir padėti užtikrinti, kad jie būtų nukreipti vykdyti tinkamas procedūras, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo, Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;

(60) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas. Kadangi šis reglamentas grindžiamas Šengeno *acquis*, remdamasi to protokolo 4 straipsniu, per šešis mėnesius po to, kai Taryba nusprendžia dėl šio reglamento, Danija turi nuspręsti, ar įgyvendins jį savo nacionalinėje teisėje;

(61) šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kurias įgyvendinant Airija nedalyvauja pagal Tarybos sprendimą 2002/192/EB ([31]). Todėl Airija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;

(62) Islandijos ir Norvegijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos Tarybos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarime dėl pastarųjų asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*, kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB ([32]) 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį;

([31]) 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas (OL L 64, 2002 3 7, p. 20).

([32]) 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės sudarytą susitarimą dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno acquis (OL L 176, 1999 7 10, p. 31).

(63) Šveicarijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarime dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*, kurios patenka į Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2008/146/EB ([33]) 3 straipsniu;

(64) Lichtenšteino atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokole dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*, kurios patenka į Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2011/350/ES ([34]) 3 straipsniu;

(65) Kipro atžvilgiu šis reglamentas yra aktas, grindžiamas Šengeno *acquis* arba kitaip su juo susijęs, kaip tai suprantama 2003 m. Stojimo akto 3 straipsnio 1 dalyje;

(66) Kipro atžvilgiu Tarybos reglamentu (EB) Nr. 866/2004 ([35]) numatomos specialios taisyklės, taikomos linijai, skiriančiai Kipro Respublikos teritorijas, kurias Kipro Respublikos Vyriausybė veiksmingai kontroliuoja, ir teritorijas, kurių Kipro Respublikos Vyriausybė veiksmingai nekontroliuoja. Nors ta linija nėra išorės siena, pagal šį reglamentą turi būti atliekami visų asmenų, kertančių liniją per oficialų arba nelegalų linijos kirtimo punktą, patikrinimai siekiant kovoti su nelegalia trečiųjų šalių piliečių imigracija ir nustatyti bet kokią saugumo riziką ir užkirsti jai kelią. Iš to išplaukia, kad numatytas tikrinimas prie išorės sienos gali būti taikomas ir trečiųjų šalių piliečiams, suimtiems dėl neleistino tos linijos kirtimo, ir asmenims, pareiškusiems tarptautinės apsaugos prašymą oficialiuose linijos kirtimo punktuose;

(67) Danijai, Norvegijai, Islandijai, Šveicarijai ir Lichtenšteinui Direktyva (ES) 2024/1346 nėra privaloma. Tose valstybėse tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo sąlygos reglamentuojamos atitinkamais nacionalinės teisės aktais, pagrįstais 1951 m. liepos 28 d. Ženevos konvencija dėl pabėgėlių statuso, papildyta 1967 m. sausio 31 d. Niujorko protokolu. Kalbant apie tas valstybes, šiame reglamente daromos nuorodos į tą direktyvą turėtų būti suprantamos kaip nuorodos į atitinkamas nacionalinės teisės nuostatas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

*1 straipsnis*

**Dalykas**

Šiuo reglamentu nustatomi:

a) trečiųjų šalių piliečių, kurie, neatitikdami Reglamento (ES) 2016/399 6 straipsnyje išdėstytų atvykimo sąlygų, be leidimo kirto išorės sieną, pareiškė tarptautinės apsaugos prašymą per patikrinimus kertant sieną arba buvo išlaipinti po paieškos ir gelbėjimo operacijos, tikrinimas prie valstybių narių išorės sienų, prieš nukreipiant juos vykdyti tinkamą procedūrą, ir

b) trečiųjų šalių piliečių, neteisėtai esančių valstybių narių teritorijoje, kai nėra požymių, kad tų trečiųjų šalių piliečių atžvilgiu buvo atliekama kontrolė prie išorės sienų, tikrinimas, prieš nukreipiant juos vykdyti tinkamą procedūrą.

([33]) 2008 m. sausio 28 d. Tarybos sprendimas 2008/146/EB dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno acquis sudarymo Europos bendrijos vardu (OL L 53, 2008 2 27, p. 1).

([34]) 2011 m. kovo 7 d. Tarybos sprendimas 2011/350/ES dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokolo dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno acquis sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję su patikrinimų prie vidaus sienų panaikinimu ir asmenų judėjimu (OL L 160, 2011 6 18, p. 19).

([35]) 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 866/2004 dėl režimo pagal Stojimo akto 10 protokolo 2 straipsnį (OL L 161, 2004 4 30, p. 128).

Tikrinimo tikslas – sustiprinti trečiųjų šalių piliečių, kertančių išorės sienas, kontrolę, nustatyti visų trečiųjų šalių piliečių, kurių atžvilgiu atliekamas tikrinimas, tapatybės ir atitinkamose duomenų bazėse tikrinti, ar asmenys, kurių atžvilgiu atliekamas tikrinimas, galėtų kelti grėsmę vidaus saugumui. Tikrinimas taip pat apima preliminarius sveikatos ir pažeidžiamumo patikrinimus siekiant nustatyti asmenis, kuriems reikia sveikatos priežiūros, bei asmenis, kurie galimai kelia grėsmę visuomenės sveikatai, ir nustatyti pažeidžiamus asmenis. Tokie patikrinimai turi sudaryti palankesnes sąlygas tokius asmenis nukreipti vykdyti tinkamą procedūrą.

Šiame reglamente taip pat numatomas nepriklausomas stebėsenos mechanizmas kiekvienoje valstybėje narėje, skirtas stebėti, ar tikrinimo metu laikomasi Sąjungos ir tarptautinės teisės, įskaitant Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (toliau – Chartija).

*2 straipsnis*

**Terminų apibrėžtys**

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1) grėsmė visuomenės sveikatai – grėsmė visuomenės sveikatai, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2016/399 2 straipsnio 21 punkte;

2) patikrinimas – tikrinimas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2019/817 4 straipsnio 5 punkte;

3) tapatybės nustatymas – tapatybės nustatymas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2019/817 4 straipsnio 6 punkte;

4) trečiosios šalies pilietis – trečiosios šalies pilietis, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2016/399 2 straipsnio 6 punkte;

5) asmuo be pilietybės – asmuo, kurio savo piliečiu pagal savo galiojančią teisę nelaiko nė viena valstybė;

6) Europolo duomenys – Europolo duomenys, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2019/817 4 straipsnio 16 punkte;

7) atstovas – fizinis asmuo ar organizacija, įskaitant viešąją instituciją, kompetentingų institucijų ar įstaigų paskirtas (-a) atstovauti, padėti ir veikti, priklausomai nuo to, kas taikytina, nelydimo nepilnamečio vardu;

8) biometriniai duomenys – biometriniai duomenys, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2019/817 4 straipsnio 11 punkte;

9) nepilnametis – jaunesnis nei 18 metų amžiaus trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės;

10) tikrinimo institucijos – visos kompetentingos institucijos, pagal nacionalinę teisę paskirtos atlikti vieną ar daugiau užduočių pagal šį reglamentą, išskyrus 12 straipsnio 1 dalyje nurodytus sveikatos patikrinimus;

11) nelydimas nepilnametis – nepilnametis, į valstybės narės teritoriją atvykęs nelydimas pagal atitinkamos valstybės narės teisę ar praktiką už jį atsakingo suaugusio asmens tol, kol toks suaugusysis ima tokiu nepilnamečiu faktiškai rūpintis, be kita ko, nepilnametis, kuris liko be palydos po to, kai atvyko į valstybės narės teritoriją;

12) sulaikymas – valstybės narės vykdomas asmens izoliavimas tam tikroje vietoje, kurioje tokiam asmeniui atimama judėjimo laisvė;

13) INTERPOL duomenų bazės – Interpolo duomenų bazės, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2019/817 4 straipsnio 17 punkte;

14) paieškos ir gelbėjimo operacija – paieškos ir gelbėjimo operacija, kaip nurodyta Tarptautinėje jūrų paieškos ir gelbėjimo konvencijoje, 1979 m. balandžio 27 d. priimtoje Hamburge (Vokietija).

*3 straipsnis*

**Pagrindinės teisės**

Taikydamos šį reglamentą, valstybės narės veikia visapusiškai laikydamosi atitinkamos Sąjungos teisės, įskaitant Chartiją, atitinkamos tarptautinės teisės, įskaitant 1951 m. liepos 28 d. Ženevos konvenciją dėl pabėgėlių statuso, kaip papildyta 1967 m. sausio 31 d. Niujorko protokolu, pareigų, susijusių su galimybe gauti tarptautinę apsaugą, visų pirma, negrąžinimo principo, ir pagrindinių teisių.

*4 straipsnis*

**Ryšys su kitais teisės instrumentais**

1. Trečiųjų šalių piliečių, kurių atžvilgiu yra atliekamas tikrinimas ir kurie pareiškė tarptautinės apsaugos prašymą, atveju:

a) tarptautinės apsaugos prašymo registracija, atlikta pagal Reglamentą (ES) 2024/1348, turi būti nustatyta to reglamento 27 straipsniu ir

b) Direktyvoje (ES) 2024/1346 nustatytų bendrų standartų dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo taikymas turi būti nustatytas tos direktyvos 3 straipsniu.

2. Nedarant poveikio šio reglamento 8 straipsnio 7 daliai, Direktyvą 2008/115/EB ar nacionalinės nuostatos pagal Direktyvą 2008/115/EB yra taikomos tik užbaigus tikrinimą, išskyrus šio reglamento 7 straipsnyje nurodytą tikrinimą, kai ta direktyva ar nacionalinės nuostatos pagal tą direktyvą turi būti taikomos lygiagrečiai su šio reglamento 7 straipsnyje nurodytu tikrinimu.

*5 straipsnis*

**Tikrinimas prie išorės sienos**

1. Tikrinimas, numatytas pagal šį reglamentą, taikomas visiems trečiųjų šalių piliečiams, neatsižvelgiant į tai, ar jie yra pateikę tarptautinės apsaugos prašymą, kurie neatitinka Reglamento (ES) 2016/399 6 straipsnyje išdėstytų atvykimo sąlygų ir kurie yra:

a) sulaikomi dėl beleidimio valstybės narės išorės sienos kirtimo sausuma, jūra ar oru, išskyrus trečiųjų šalių piliečius, kurių biometrinių duomenų atitinkama valstybė narė neprivalo rinkti pagal Reglamento (ES) 2024/1358 22 straipsnio 1 ir 4 dalis, dėl priežasčių, nesusijusių su jų amžiumi, arba

b) išlaipinami valstybės narės teritorijoje po paieškos ir gelbėjimo operacijos.

2. Tikrinimas, numatytas pagal šį reglamentą, taikomas visiems trečiųjų šalių piliečiams, kurie išorės sienos perėjimo punktuose ar tranzito zonose yra pareiškę tarptautinės apsaugos prašymą ir kurie neatitinka Reglamento (ES) 2016/399 6 straipsnyje išdėstytų atvykimo sąlygų.

3. Trečiųjų šalių piliečių, kuriems leista atvykti pagal Reglamento (ES) 2016/399 6 straipsnio 5 dalį, atžvilgiu tikrinimas nėra atliekamas. Tačiau trečiųjų šalių piliečių, kuriems leista atvykti pagal to reglamento 6 straipsnio 5 dalies c punktą ir kurie pareiškia tarptautinės apsaugos prašymą, atžvilgiu tikrinimas yra atliekamas.

Jei tikrinimo metu paaiškėja, kad atitinkamas trečiosios šalies pilietis atitinka Reglamento (ES) 2016/399 6 straipsnyje išdėstytas atvykimo sąlygas, to trečiosios šalies piliečio tikrinimas yra užbaigiamas.

Tikrinimas gali būti nutraukiamas, jei atitinkami trečiosios šalies piliečiai išvyksta iš valstybių narių teritorijos į savo kilmės šalį arba gyvenamosios vietos ar kitą trečiąją šalį, į kurią atitinkami trečiosios šalies piliečiai nusprendžia grįžti savanoriškai ir kurioje tų trečiosios šalies piliečių grįžimas yra priimamas.

*6 straipsnis*

**Leidimas atvykti į valstybės narės teritoriją**

Kol atliekamas tikrinimas, 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytiems asmenims neleidžiama atvykti į valstybės narės teritoriją. Valstybės narės savo nacionalinėje teisėje nustato nuostatas, kuriomis užtikrina, kad tol, kol atliekamas tikrinimas, 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti asmenys liktų institucijų, atsakingų už tikrinimo atlikimą, žinioje vietose, kaip nurodyta 8 straipsnyje, tam, kad būtų išvengta pasislėpimo pavojaus, dėl tokio pasislėpimo kylančios potencialios grėsmės vidaus saugumui arba dėl tokio pasislėpimo kylančios potencialios grėsmės visuomenės sveikatai.

*7 straipsnis*

**Tikrinimas teritorijoje**

1. Valstybės narės atlieka jų teritorijoje neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių tikrinimą tik tuo atveju, jei tokie trečiųjų šalių piliečiai kirto išorės sieną be leidimo tam, kad patektų į valstybių narių teritoriją, o tikrinimas jų atžvilgiu valstybėje narėje dar nebuvo atliktas. Valstybės narės savo nacionalinėje teisėje nustato nuostatas, kuriomis užtikrinama, kad tie trečiųjų šalių piliečiai tol, kol atliekamas tikrinimas, liktų institucijų, atsakingų už tikrinimo atlikimą, žinioje tam, kad būtų išvengta pasislėpimo pavojaus ir dėl tokio pasislėpimo kylančios potencialios grėsmės vidaus saugumui.

2. Valstybės narės gali nevykdyti tikrinimo pagal 1 dalį, jeigu jų teritorijoje neteisėtai esantis trečiosios šalies pilietis iškart po suėmimo išsiunčiamas atgal į kitą valstybę narę pagal dvišalius susitarimus ar taikomą tvarką arba pagal dvišales bendradarbiavimo sistemas. Tokiu atveju tikrinimą vykdo valstybė narė, į kurią atitinkamas trečiosios šalies pilietis buvo išsiųstas atgal.

3. 5 straipsnio 3 dalies antra ir trečia pastraipos tikrinimui taikomos pagal šio straipsnio 1 dalį.

*8 straipsnis*

**Su tikrinimu susiję reikalavimai**

1. 5 straipsnyje nurodytais atvejais tikrinimas atliekamas bet kuriose adekvačiose ir tinkamose kiekvienos valstybės narės paskirtose vietose, paprastai esančiose prie išorės sienų ar netoli jų, arba, alternatyviai, kitose jos teritorijoje esančiose vietose.

2. 7 straipsnyje nurodytais atvejais tikrinimas atliekamas bet kurioje adekvačioje ir tinkamoje kiekvienos valstybės narės paskirtoje vietoje valstybės narės teritorijoje.

3. Šio reglamento 5 straipsnyje nurodytais atvejais tikrinimas atliekamas nedelsiant ir bet kuriuo atveju užbaigiamas per septynias dienas nuo suėmimo išorės sienų pasienio ruože, išlaipinimo atitinkamos valstybės narės teritorijoje ar atvykimo į sienos perėjimo punktą. Kalbant apie šio reglamento 5 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytus asmenis, kuriems taikomos Reglamento (ES) 2024/1358 23 straipsnio 1 ir 4 dalys, kai tie asmenys fiziškai yra prie išorės sienos ilgiau nei 72 valandas, jų tikrinimas vykdomas vėliau, o tikrinimo laikotarpis sutrumpinamas iki keturių dienų.

4. 7 straipsnyje nurodytas tikrinimas atliekamas nedelsiant ir užbaigiamas per tris dienas nuo trečiosios šalies piliečio sulaikymo.

5. Tikrinimą sudaro šie elementai:

a) preliminarus sveikatos patikrinimas pagal 12 straipsnį;

b) preliminarus pažeidžiamumo patikrinimas pagal 12 straipsnį;

c) tapatybės nustatymas ar patikrinimas pagal 14 straipsnį;

d) biometrinių duomenų registravimas pagal Reglamento (ES) 2024/1358 15, 22 ir 24 straipsnius tiek, kiek tai dar nėra atlikta;

e) saugumo patikrinimas pagal 15 ir 16 straipsnius;

f) tikrinimo formos pildymas pagal 17 straipsnį;

g) nukreipimas vykdyti tinkamą procedūrą pagal 18 straipsnį.

6. Organizacijos ir asmenys, teikiantys patarimus ir konsultacijas, tikrinimo metu turi turėti veiksmingą prieigą prie trečiųjų šalių piliečių. Valstybės narės gali apriboti tokią prieigą pagal nacionalinę teisę, kai tokie apribojimai objektyviai būtini siekiant sienos perėjimo punkte ar įstaigoje, kurioje atliekamas tikrinimas, užtikrinti saugumą, viešąją tvarką ar administracinį valdymą, jei tokia prieiga nėra itin apribojama ar padaroma neįmanoma.

7. Trečiųjų šalių piliečių, kurie tarptautinės apsaugos prašymo nepareiškė, atžvilgiu atliekamo tikrinimo metu yra taikomos Direktyvoje 2008/115/EB nustatytos atitinkamos sulaikymo taisyklės.

8. Valstybės narės užtikrina, kad visiems asmenims, kurių atžvilgiu atliekamas tikrinimas, būtų užtikrintas gyvenimo lygis, kuriuo suteikiamos jų pragyvenimo garantijos, apsaugoma jų fizinė ir psichikos sveikata bei paisoma jų teisių pagal Chartiją.

9. Valstybės narės paskiria tikrinimo institucijas ir užtikrina, kad tų institucijų darbuotojai, atliekantys tikrinimą, turėtų tinkamų žinių ir būtų baigę būtinus apmokymus pagal Reglamento (ES) 2016/399 16 straipsnį.

Valstybės narės užtikrina, kad kvalifikuoti medicinos darbuotojai atliktų preliminarų sveikatos patikrinimą, numatytą 12 straipsnyje, ir kad tikrinimo institucijų specialistai, kurie yra parengti tam tikslui, atliktų tame straipsnyje numatytą preliminarų pažeidžiamumo patikrinimą. Kai tikslinga, tuose patikrinimuose taip pat dalyvauja nacionalinės vaikų apsaugos institucijos ir nacionalinės institucijos, atsakingos už prekybos žmonėmis aukų aptikimą ir nustatymą arba lygiaverčius mechanizmus.

Valstybės narės taip pat užtikrina, kad prieigą prie 14 ir 15 straipsniuose nurodytų duomenų, sistemų ir duomenų bazių turėtų tik už tapatybės nustatymą ar patikrinimą ir saugumo patikrinimą atsakingų tikrinimo institucijų tinkamai įgalioti darbuotojai.

Valstybės narės skiria atitinkamai darbuotojų ir pakankamai išteklių siekiant veiksmingai atlikti tikrinimą.

Tikrinimo institucijoms pagalbą ar paramą atliekant tikrinimą gali teikti ekspertai ar ryšių palaikymo pareigūnai ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros bei Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros suburti (-os) būriai (grupės) savo įgaliojimų srityse su sąlyga, kad tokie ekspertai ar ryšių palaikymo pareigūnai ir būriai (grupės) yra baigę atitinkamus apmokymus, kaip nurodyta pirmoje ir antroje pastraipose.

*9 straipsnis*

**Trečiųjų šalių piliečių, kurių atžvilgiu atliekamas tikrinimas, pareigos**

1. Tikrinimo metu tikrinimo institucijos turi turėti prieigą prie trečiųjų šalių piliečių, kurių atžvilgiu atliekamas tikrinimas.

2. Trečiųjų šalių piliečiai turi:

a) nurodyti savo vardą, pavardę, gimimo datą, lytį bei pilietybę, ir pateikti dokumentus bei informaciją, jei tokių yra, kuriais tie duomenys būtų patvirtinti;

b) pateikti biometrinius duomenis, kaip nurodyta Reglamente (ES) 2024/1358.

*10 straipsnis*

**Pagrindinių teisių stebėsena**

1. Valstybės narės priima atitinkamas nuostatas dėl tyrimo, atliekamo tais atvejais, kai kaltinama, kad atliekant tikrinimą nepaisyta pagrindinių teisių.

Valstybės narės užtikrina, kai tikslinga, nukreipimą dėl civilinės ar baudžiamosios teisenos proceso inicijavimo tais atvejais, kai nesilaikoma pagrindinių teisių arba neužtikrinamas jų vykdymas pagal nacionalinę teisę.

2. Kiekviena valstybė narė, laikydamasi šiame straipsnyje nustatytų reikalavimų, numato nepriklausomą stebėsenos mechanizmą, kuriuo turi būti:

a) stebima, kaip tikrinimo metu laikomasi Sąjungos ir tarptautinės teisės, įskaitant Chartiją, visų pirma, kiek tai susiję su galimybe pasinaudoti prieglobsčio procedūra, su negrąžinimo principu, geriausiais vaiko interesais ir atitinkamomis taisyklėmis dėl sulaikymo, įskaitant atitinkamas nuostatas dėl sulaikymo nacionalinėje teisėje, ir

b) užtikrinama, kad pagrįsti kaltinimai dėl pagrindinių teisių nesilaikymo vykdant visą atitinkamą veiklą, susijusią su tikrinimu, būtų nagrinėjami veiksmingai ir nepagrįstai nedelsiant, siekiant prireikus aktyvuoti tokių kaltinimų tyrimus ir vykdyti tokių tyrimų pažangos stebėseną.

Nepriklausomas stebėsenos mechanizmas apima visą veiklą, kurią valstybės narės vykdo įgyvendindamos šį reglamentą.

Nepriklausomam stebėsenos mechanizmui turi būti suteikti įgaliojimai teikti metines rekomendacijas valstybėms narėms.

Valstybės narės įdiegia tinkamas apsaugos priemones, kad užtikrintų nepriklausomo stebėsenos mechanizmo nepriklausomumą. Nacionaliniai ombudsmenai ir nacionalinės žmogaus teisių institucijos, įskaitant nacionalinius prevencijos mechanizmus, įsteigtus pagal OPCAT, dalyvauja nepriklausomo stebėsenos mechanizmo veikloje ir gali būti paskirti vykdyti visas ar dalį nepriklausomo stebėsenos mechanizmo užduočių. Nepriklausomame stebėsenos mechanizme taip pat gali dalyvauti atitinkamos tarptautinės ir nevyriausybinės organizacijos bei viešosios įstaigos, nepriklausomos nuo tikrinimą atliekančių institucijų. Jei viena ar daugiau tų institucijų, organizacijų ar įstaigų tiesiogiai nedalyvauja nepriklausomo stebėsenos mechanizmo veikloje, nepriklausomas stebėsenos mechanizmas užmezga ir palaiko glaudžius ryšius su jomis. Nepriklausomas stebėsenos mechanizmas užmezga ir palaiko glaudžius ryšius su nacionalinėmis duomenų apsaugos institucijomis ir Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu.

Nepriklausomas stebėsenos mechanizmas savo užduotis atlieka remdamasis patikrinimais vietoje ir atsitiktiniais bei iš anksto nepraneštais patikrinimais.

Valstybės narės nepriklausomam stebėsenos mechanizmui suteikia prieigą prie visų atitinkamų vietų, įskaitant priėmimo ir sulaikymo centrus, asmenis ir dokumentus, tiek, kiek tokia prieiga yra būtina, kad nepriklausomas stebėsenos mechanizmas galėtų vykdyti šiame straipsnyje išdėstytas pareigas. Prieiga prie atitinkamų vietų ar įslaptintos informacijos suteikiama tik asmenims, veikiantiems nepriklausomo stebėsenos mechanizmo vardu ir gavusiems tinkamą kompetentingos institucijos pagal nacionalinę teisę išduotą asmens patikimumo pažymėjimą.

Pagrindinių teisių agentūra parengia valstybėms narėms skirtas bendrąsias gaires dėl stebėsenos mechanizmo sukūrimo ir jo nepriklausomo veikimo. Valstybės narės Pagrindinių teisių agentūros gali prašyti joms padėti kurti savo nepriklausomus stebėsenos mechanizmus, įskaitant tokių mechanizmų nepriklausomumo apsaugos priemones, ir stebėsenos metodiką bei tinkamas mokymo sistemas.

Komisija atsižvelgia į nepriklausomų stebėsenos mechanizmų išvadas savo vertinime, ar Chartija yra veiksmingai taikoma ir įgyvendinama pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1060 ([36]) 15 straipsnio 1 dalį ir III priedą.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytu nepriklausomu stebėsenos mechanizmu nedaroma poveikio stebėsenos mechanizmui, kuriuo siekiama stebėti operatyvinį ir techninį bendros Europos prieglobsčio sistemos taikymą, kaip išdėstyta Reglamento (ES) 2021/2303 14 straipsnyje, ir pagrindinių teisių stebėtojų vaidmeniui stebėti, kaip laikomasi pagrindinių teisių vykdant bet kurią Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros veiklą, kaip išdėstyta Reglamento (ES) 2019/1896 80 straipsnyje.

4. Valstybės narės 2 dalyje nurodytam nepriklausomam stebėsenos mechanizmui suteikia tinkamų finansinių išteklių.

([36]) 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės (OL L 231, 2021 6 30, p. 159).

*11 straipsnis*

**Informacijos teikimas**

1. Valstybės narės užtikrina, kad trečiųjų šalių piliečiai, kurių atžvilgiu atliekamas tikrinimas, būtų informuojami apie:

a) tikrinimo tikslą, trukmę bei elementus ir būdą, kaip jis atliekamas bei jo galimus rezultatus;

b) teisę prašyti tarptautinės apsaugos ir tarptautinės apsaugos prašymo pareiškimui taikytinas taisykles, kai taikytina, Reglamento (ES) 2024/1348 30 straipsnyje nurodytomis aplinkybėmis, o tarptautinės apsaugos prašymą pareiškusių trečiųjų šalių piliečių atveju – Reglamento (ES) 2024/1351 17 ir 18 straipsniuose nustatytas pareigas ir nesilaikymo pasekmes;

c) trečiųjų šalių piliečių teises ir pareigas tikrinimo metu, įskaitant jų pareigas pagal 9 straipsnį ir jų galimybę susisiekti su 8 straipsnio 6 dalyje nurodytomis organizacijomis bei asmenimis ir galimybę toms organizacijoms bei tiems asmenims susisiekti su jais;

d) duomenų subjektams pagal taikytiną Sąjungos duomenų apsaugos teisę, visų pirma Reglamentą (ES) 2016/679, suteikiamas teises.

2. Valstybės narės taip pat užtikrina, kai tikslinga, kad trečiųjų šalių piliečiai, kurių atžvilgiu atliekamas tikrinimas, būtų informuojami apie:

a) taikytinas taisykles dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo sąlygų pagal Reglamentą (ES) 2016/399 ir kitas atvykimo į atitinkamą valstybę narę, buvimo ir gyvenimo joje sąlygas tiek, kiek ta informacija dar nebuvo suteikta;

b) prievolę grįžti pagal Direktyvą 2008/115/EB ir galimybes dalyvauti programoje, pagal kurią teikiama logistinė, finansinė ir kita materiali ar nepiniginė pagalba siekiant paremti savanorišką išvykimą;

c) perkėlimo sąlygas pagal Reglamento (ES) 2024/1351 67 straipsnį ar kitą esamą solidarumo mechanizmą.

3. Tikrinimo metu pateikiama informacija pateikiama ta kalba, kurią trečiosios šalies pilietis supranta arba galima pagrįstai tikėtis, kad jis ją supranta. Informacija pateikiama raštu, ant popieriaus ar elektroniniu formatu ir, kai būtina, žodžiu, naudojantis vertėjo žodžiu paslaugomis. Nepilnamečių atveju informacija pateikiama vaikui tinkamu bei amžių atitinkančiu būdu ir dalyvaujant atstovui ar asmeniui, nurodytam 13 straipsnio 2 bei 3 dalyse. Tikrinimo institucijos gali taikyti būtiną tvarką, kad būtų teikiamos kultūrinio tarpininkavimo paslaugos, siekdamos sudaryti palankesnes sąlygas galimybei naudotis tarptautinės apsaugos procedūra.

4. Valstybės narės, laikydamosi nacionalinės teisės, gali įgalioti atitinkamas ir kompetentingas nacionalines, tarptautines bei nevyriausybines organizacijas ir įstaigas tikrinimo metu trečiųjų šalių piliečiams teikti šiame straipsnyje nurodytą informaciją.

*12 straipsnis*

**Preliminarūs sveikatos patikrinimai ir pažeidžiamumas**

1. Trečiųjų šalių piliečių, kurių atžvilgiu atliekamas 5 ir 7 straipsniuose nurodytas tikrinimas, atžvilgiu kvalifikuoti medicinos darbuotojai atlieka preliminarų sveikatos patikrinimą, siekiant nustatyti bet kokius sveikatos priežiūros ar izoliacijos dėl visuomenės sveikatos priežasčių poreikius. Kvalifikuoti medicinos darbuotojai, remdamiesi medicininėmis aplinkybėmis, susijusiomis su bendrąja atskiro trečiosios šalies piliečio būkle, gali nuspręsti, kad tikrinimo metu tolesnis sveikatos patikrinimas nėra būtinas. Trečiųjų šalių piliečiai, kurių atžvilgiu atliekamas 5 ir 7 straipsniuose nurodytas tikrinimas, turi turėti galimybę gauti neatidėliotinos medicinos pagalbos ir būtino ligų gydymo paslaugas.

2. Nedarant poveikio valstybių narių pareigoms, nustatytoms Reglamento (ES) 2024/1348 24 straipsnyje, trečiųjų šalių piliečių, pareiškusių tarptautinės apsaugos prašymus, atveju sveikatos patikrinimas, nurodytas šio straipsnio 1 dalyje, gali būti įtrauktas į medicininį patikrinimą, nurodytą to reglamento 24 straipsnyje.

3. Trečiųjų šalių piliečiams, kurių atžvilgiu atliekamas 5 ir 7 straipsniuose nurodytas tikrinimas, tikrinimo institucijų specializuoti darbuotojai, kurie yra parengti tam tikslui, atlieka preliminarų pažeidžiamumo patikrinimą, siekiant nustatyti, ar trečiosios šalies pilietis galėtų būti asmuo be pilietybės, pažeidžiamas ar jis yra kankinimo ar kitokio nežmoniško ar žeminančio elgesio auka arba turi specialių poreikių, kaip tai suprantama Direktyvoje 2008/115/EB, Direktyvos (ES) 2024/1346 25 straipsnyje ir Reglamento (ES) 2024/1348 20 straipsnyje. To pažeidžiamumo patikrinimo tikslu tikrinimo institucijoms gali padėti nevyriausybinės organizacijos ir, kai aktualu, kvalifikuoti medicinos darbuotojai.

4. Jei esama pažeidžiamumo ar specialiųjų priėmimo ar procedūrinių poreikių požymių, atitinkamam trečiosios šalies piliečiui tinkamose patalpose laiku suteikiama tinkama pagalba atsižvelgiant į jo fizinę ir psichikos būklę. Nepilnamečių atveju pagalbą vaikui tinkamu bei amžių atitinkančiu būdu teikia darbuotojai, parengti ir kvalifikuoti dirbti su nepilnamečiais, bendradarbiaudami su nacionalinėmis vaiko apsaugos institucijomis.

5. Nedarant poveikio specialiųjų priėmimo poreikių vertinimui, kurio reikalaujama pagal Direktyvą (ES) 2024/1346, specialiųjų procedūrinių poreikių vertinimui, kurio reikalaujama pagal Reglamentą (ES) 2024/1348, ir pažeidžiamumo patikrinimui, kurio reikalaujama pagal Direktyvą 2008/115/EB, šio straipsnio 3 bei 4 dalyse nurodytas preliminarus pažeidžiamumo patikrinimas gali būti tame reglamente ir tose direktyvose nustatytų pažeidžiamumo ir specialiųjų procedūrinių vertinimų dalis.

*13 straipsnis*

**Garantijos nepilnamečiams**

1. Tikrinimo metu pagal Chartijos 24 straipsnio 2 dalį vienas iš svarbiausių aspektų visuomet turi būti geriausi vaiko interesai.

2. Tikrinimo metu nepilnametį lydi suaugęs šeimos narys, jei toks yra.

3. Valstybės narės kuo skubiau imasi priemonių, kad užtikrintų, jog atstovas arba, jei atstovas nebuvo paskirtas, asmuo, parengtas apsaugoti geriausius nepilnamečio interesus ir bendrą gerovę, atliekant tikrinimą lydėtų nelydimą nepilnametį ir padėtų jam vaikui tinkamu bei amžių atitinkančiu būdu ir jam suprantama kalba. Tas asmuo turi būti asmuo, paskirtas laikinai veikti kaip atstovas pagal Direktyvą (ES) 2024/1346, jei tas asmuo buvo paskirtas pagal tą direktyvą.

Atstovas turi turėti būtinus įgūdžius ir ekspertines žinias, be kita ko, įgūdžius ir ekspertines žinias, susijusius su elgesiu su nepilnamečiais ir nepilnamečių specifiniais poreikiais. Atstovas turi veikti siekdamas apsaugoti geriausius nepilnamečio interesus bei bendrą gerovę ir taip, kad nelydimas nepilnametis galėtų pasinaudoti teisėmis ir laikytis pareigų pagal šį reglamentą.

4. Asmuo, atsakingas už nelydimo nepilnamečio lydėjimą ir pagalbą jam pagal 3 dalį negali būti asmuo, atsakingas už kokius nors tikrinimo elementus, veikia nepriklausomai ir negali gauti nurodymų iš asmenų, atsakingų už tikrinimą, ar iš tikrinimo institucijų. Tokie asmenys atlieka savo pareigas paisydami geriausių vaiko interesų principo ir turi tam tikslui reikiamas ekspertines žinias ir apmokymą. Siekiant užtikrinti nepilnamečio gerovę ir socialinę raidą, tas asmuo pakeičiamas tik tuo atveju, jei tai būtina.

5. Valstybės narės paskiria atstovą ar asmenį, kaip nurodyta 3 dalyje, atsakingą už proporcingą ir ribotą nelydimų nepilnamečių skaičių, įprastomis aplinkybėmis – ne daugiau kaip už trisdešimt nelydimų nepilnamečių vienu metu, siekiant užtikrinti, kad tas atstovas ar asmuo galėtų atlikti savo užduotis veiksmingai.

6. Aplinkybė, kad atstovas nebuvo paskirtas arba kad asmuo, laikinai veikiantis kaip atstovas pagal Direktyvą (ES) 2024/1346 nebuvo paskirtas, netrukdo nelydimam nepilnamečiui pasinaudoti teise prašyti tarptautinės apsaugos.

*14 straipsnis*

**Tapatybės nustatymas ar patikrinimas**

1. Jei tai dar nebuvo padaryta taikant Reglamento (ES) 2016/399 8 straipsnį, trečiųjų šalių piliečių, kurių atžvilgiu atliekamas tikrinimas pagal šio reglamento 5 ar 7 straipsnį, tapatybė patikrinama ar nustatoma naudojantis, kai taikytina, šiais duomenimis:

a) tapatybės, kelionės ar kitais dokumentais;

b) atitinkamo trečiosios šalies piliečio pateiktais ar iš jo gautais duomenimis ar informacija ir

c) biometriniais duomenimis.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyto tapatybės nustatymo ir patikrinimo tikslais, tikrinimo institucijos, naudodamosi toje dalyje nurodytais duomenimis ar informacija, pateikia užklausą reglamentais (ES) 2019/817 bei (ES) 2019/818 sukurtoje bendroje tapatybės duomenų saugykloje (toliau – bendra TDS) pagal Reglamento (ES) 2019/817 20a straipsnį ir pagal Reglamento (ES) 2019/818 20a straipsnį vykdo paiešką reglamentais (ES) 2018/1860, (ES) 2018/1861 bei (ES) 2018/1862 sukurtoje Šengeno informacinėje sistemoje (toliau – SIS) ir, kai aktualu, vykdo paiešką taikytinose nacionalinėse duomenų bazėse pagal nacionalinę teisę. Trečiosios šalies piliečio, kurio atžvilgiu atliekamas tikrinimas, biometriniai duomenys imami vieną kartą tiek to asmens tapatybės nustatymo ar patikrinimo, tiek to asmens registravimo EURODAC tikslais, laikantis Reglamento (ES) 2024/1358 15 straipsnio 1 dalies b punkto, 22, 23 ir 24 straipsnių, priklausomai nuo to, kas taikytina.

3. Šio straipsnio 2 dalyje numatytas užklausos pateikimas bendroje TDS pradedamas naudojantis EPP pagal Reglamento (ES) 2019/817 II skyrių ir Reglamento (ES) 2019/818 II skyrių. Kai nėra techninių galimybių per EPP pateikti užklausą vienai ar daugiau ES informacinių sistemų ar bendrai TDS, šios dalies pirma pastraipa netaikoma ir tikrinimo institucijos turi tiesioginę prieigą prie ES informacinių sistemų ar bendros TDS tiesiogiai. Ši dalis nedaro poveikio tikrinimo institucijų prieigai prie SIS, kuriai naudoti EPP išlieka neprivaloma.

4. Jei trečiosios šalies piliečio biometrinių duomenų naudoti neįmanoma arba 2 dalyje nurodytos užklausos naudojant tuos duomenis pateikti nepavyksta arba nėra nustatoma atitikčių, užklausa pateikiama naudojant trečiosios šalies piliečio tapatybės duomenis kartu su bet kuriais tapatybės, kelionės ar kito dokumento duomenimis arba bet kuriais duomenimis ar informacija, nurodytais 1 dalies b punkte.

5. Paieška SIS pagal biometrinius duomenis atliekama pagal Reglamento (ES) 2018/1861 33 straipsnį ir Reglamento (ES) 2018/1862 43 straipsnį.

6. Kai įmanoma, atliekant patikrinimus taip pat patikrinamas bent vienas iš į bet kokį tapatybės, kelionės ar kitą dokumentą įtrauktų biometrinių identifikatorių.

*15 straipsnis*

**Saugumo patikrinimas**

1. Trečiųjų šalių piliečiams, kurių atžvilgiu atliekamas tikrinimas pagal 5 ar 7 straipsnį, vykdomas saugumo patikrinimas siekiant patikrinti, ar jie galėtų kelti grėsmę vidaus saugumui. Tas saugumo patikrinimas gali būti atliekamas tiek dėl trečiųjų šalių piliečių, tiek dėl jų turimų daiktų. Jei atliekama apžiūra, taikoma atitinkamos valstybės narės teisė.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyto saugumo patikrinimo tikslu, jei tai dar nebuvo padaryta atliekant patikrinimus, nurodytus Reglamento (ES) 2016/399 8 straipsnio 3 dalyje, patikrinamos, kaip numatyta šio reglamento 16 straipsnyje, atitinkamos Sąjungos duomenų bazės, visų pirma, SIS, Reglamentu (ES) 2017/2226 sukurta atvykimo ir išvykimo sistema (toliau – AIS), Reglamentu (ES) 2018/1240 sukurta Europos kelionių informacijos ir leidimų sistema (toliau – ETIAS), įskaitant Reglamento (ES) 2018/1240 34 straipsnyje nurodytą ETIAS stebėjimo sąrašą, Sprendimu 2004/512/EB sukurta Vizų informacinėje sistema (toliau – VIS), Reglamentu (ES) 2019/816 sukurta centralizuota valstybių narių, turinčių informacijos apie priimtus trečiųjų šalių piliečių ir asmenų be pilietybės apkaltinamuosius nuosprendžius, nustatymo sistema (toliau – ECRIS-TCN), Europolo duomenys, tvarkomi Reglamento (ES) 2016/794 18 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytu tikslu, ir INTERPOL duomenų bazės. Tuo tikslu taip pat gali būti patikrinamos atitinkamos nacionalinės duomenų bazės.

3. Kiek tai susiję su AIS, ETIAS, išskyrus Reglamento (ES) 2018/1240 34 straipsnyje nurodytą ETIAS stebėjimo sąrašą, ir VIS patikrinimu pagal šio straipsnio 2 dalį, gauti duomenys turi būti susiję tik su atsisakymais leisti atvykti, atsisakymais išduoti kelionės leidimą, jo panaikinimu ar atšaukimu arba sprendimais atsisakyti išduoti atitinkamai vizą, ilgalaikę vizą ar leidimą gyventi, juos panaikinti ar atšaukti, kurie yra grindžiami saugumo sumetimais.

Nustačius atitiktį SIS, paiešką atliekanti tikrinimo institucija gauna prieigą prie visų perspėjime pateiktų duomenų.

4. Kiek tai susiję su patikrinimu ECRIS-TCN, gaunami tik tie duomenys, kurie yra susiję su teistumu dėl teroristinių nusikaltimų ir kitų sunkių nusikalstamų veikų, nurodytų Reglamento (ES) 2019/816 5 straipsnio 1 dalies c punkte.

5. Jeigu būtina, Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriuose nustatoma išsami duomenų rinkimo procedūra ir specifikacijos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 19 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

*16 straipsnis*

**Tapatybės nustatymo ir saugumo patikrinimų tvarka**

1. Su ES informacinėmis sistemomis, Europolo duomenimis, INTERPOL duomenų bazėmis susijusių užklausų atveju, 14 straipsnio 2 dalyje ir 15 straipsnio 2 dalyje numatytos užklausos gali būti pateikiamos naudojant EPP pagal Reglamento (ES) 2019/817 II skyrių ir Reglamento (ES) 2019/818 II skyrių.

2. Jei pateikus užklausą, kaip numatyta 15 straipsnio 2 dalyje, nustatoma atitiktis su duomenimis vienoje iš ES informacinių sistemų, tikrinimo institucijos turi prieigą, kad patikrintų duomenis, atitinkančius tą atitiktį, atitinkamose ES informacinėse sistemose, taikant sąlygas, nustatytas tokią prieigą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

3. Kai atitiktis nustatoma po paieškos SIS, tikrinimo institucijos vykdo Reglamente (ES) 2018/1860, (ES) 2018/1861 ar (ES) 2018/1862 nustatytas procedūras, įskaitant konsultacijas su perspėjimą pateikusia valstybe nare per SIRENE biurus, nurodytus Reglamento (ES) 2018/1861 7 straipsnio 2 dalyje ir Reglamento (ES) 2018/1862 7 straipsnio 2 dalyje.

4. Kai trečiosios šalies piliečio asmeniniai duomenys atitinka asmenį, kurio duomenys yra įrašyti ECRIS-TCN ir pažymėti pagal Reglamento (ES) 2019/816 5 straipsnio 1 dalies c punktą, duomenys gali būti naudojami tik šio reglamento 15 straipsnyje nurodyto saugumo patikrinimo tikslais ir patikrinimo nacionaliniuose nuosprendžių registruose, kuris turi būti atliekamas pagal to reglamento 7c straipsnį, tikslais. Nacionaliniai nuosprendžių registrai patikrinami prieš pateikiant nuomonę pagal to reglamento 7c straipsnį.

5. Jei pateikus užklausą, kaip numatyta 15 straipsnio 2 dalyje, gaunama atitiktis Europolo duomenims, pagal Reglamentą (ES) 2016/794 Europolui siunčiamas automatinis pranešimas, kuriame nurodomi užklausai pateikti naudoti duomenys, kad Europolas, jeigu prireiktų, naudodamasis tame reglamente numatytais ryšių kanalais, imtųsi tinkamų tolesnių veiksmų.

6. Užklausos INTERPOL duomenų bazėse, kaip numatyta šio reglamento 15 straipsnio 2 dalyje, atliekamos pagal Reglamento (ES) 2019/817 9 straipsnio 5 dalį ir 72 straipsnio 1 dalį. Kai tokių užklausų neįmanoma atlikti tokiu būdu, kad INTERPOL perspėjimo savininkui nebūtų atskleidžiama jokia informacija, vykdant tikrinimą užklausos INTERPOL duomenų bazėse nėra atliekamos.

7. Nustačius atitiktį Reglamento (ES) 2018/1240 34 straipsnyje nurodytame ETIAS stebėjimo sąraše, taikomas to reglamento 35a straipsnis.

8. Jeigu būtina, Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma atitinkamai institucijų, atsakingų už tikrinimo atlikimą, INTERPOL nacionalinių centrinių biurų ir Europolo nacionalinių padalinių bendradarbiavimo siekiant nustatyti grėsmę vidaus saugumui procedūra. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 19 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

*17 straipsnis*

**Tikrinimo forma**

1. Tikrinimo institucijos dėl 5 ir 7 straipsniuose nurodytų asmenų užpildo formą, kurioje nurodomi šie duomenys:

a) vardas, pavardė, gimimo data bei vieta ir lytis;

b) pilietybė ar bepilietybė, gyvenamosios vietos šalys, kuriose gyventa prieš atvykimą, ir kalbos, kuriomis asmuo kalba;

c) priežastis, dėl kurios buvo atliktas tikrinimas;

d) informaciją apie preliminarų sveikatos patikrinimą, atliktą laikantis 12 straipsnio 1 dalies, be kita ko, kai, atsižvelgiant į aplinkybes, susijusias su bendrąja kiekvieno atskiro trečiosios šalies piliečio būkle, tolesnis sveikatos patikrinimas nebuvo būtinas;

e) atitinkama informacija apie preliminarų pažeidžiamumo patikrinimą, atliktą pagal 12 straipsnio 3 dalį, visų pirma apie nustatytą pažeidžiamumą arba specialiuosius priėmimo ar procedūrinius poreikius;

f) informacija apie tai, ar atitinkamas trečiosios šalies pilietis pareiškė tarptautinės apsaugos prašymą;

g) atitinkamo trečiosios šalies piliečio pateikta informacija apie tai, ar jis turi šeimos narių, esančių kurios nors iš valstybių narių teritorijoje;

h) tai, ar patikrinus atitinkamas duomenų bazes pagal 15 straipsnį, nustatyta atitiktis;

i) tai, ar atitinkamas trečiosios šalies pilietis įvykdė savo pareigą bendradarbiauti pagal 9 straipsnį.

2. Į 1 dalyje nurodytą formą, jei yra, įtraukiami šie duomenys:

a) nereguliaraus atvykimo ar patekimo priežastis;

b) informacija apie kelionės maršrutus, įskaitant išvykimo vietą, ankstesnes gyvenamąsias vietas, trečiąsias tranzito šalis, trečiąsias šalis, kuriose galėjo būti prašoma tarptautinės apsaugos ar kuriose ji galėjo būti suteikta, ir numatomą paskirties valstybę Sąjungoje;

c) kelionės ar asmens tapatybės dokumentai, kuriuos trečiosios šalies pilietis turi su savimi;

d) visos pastabos ir kita susijusi informacija, įskaitant visą susijusią informaciją įtariamo neteisėto žmonių gabenimo ar prekybos žmonėmis atvejais.

3. 1 dalyje nurodytoje formoje pateikta informacija registruojama taip, kad jai galėtų būti taikoma administracinė ir teisminė peržiūra bet kokios vėlesnės prieglobsčio ar grąžinimo procedūros metu.

Nurodoma, ar 1 dalies a ir b punktuose nurodyta informacija buvo patvirtinta tikrinimo institucijų, ar ji buvo deklaruota atitinkamo asmens.

Formoje nurodyta informacija atitinkamam asmeniui pateikiama popieriniu ar elektroniniu formatu. Šio straipsnio 1 dalies h punkte nurodyta informacija kupiūruojama. Prieš formą perduodant atitinkamoms institucijoms, kaip nurodyta 18 straipsnio 1, 2, 3 ir 4 dalyse, asmuo, kurio atžvilgiu atliekamas tikrinimas, turi galimybę nurodyti, kad formoje pateikta informacija yra neteisinga. Tikrinimo institucijos visas tokias nuorodas įrašo prie atitinkamos informacijos, kaip nurodyta šiame straipsnyje.

*18 straipsnis*

**Tikrinimo užbaigimas**

1. Užbaigus tikrinimą ar vėliausiai pasibaigus šio reglamento 8 straipsnyje nustatytiems terminams, šio reglamento 5 straipsnio 1 dalyje nurodyti trečiųjų šalių piliečiai, kurie nėra pareiškę tarptautinės apsaugos prašymo, nukreipiami į institucijas, kompetentingas taikyti procedūras pagal Direktyvą 2008/115/EB, nedarant poveikio Reglamento (ES) 2016/399, 6 straipsnio 5 dalies taikymui.

17 straipsnyje nurodyta forma perduodama atitinkamoms institucijoms, į kurias nukreipiamas trečiosios šalies pilietis.

2. 5 ir 7 straipsniuose nurodyti trečiųjų šalių piliečiai, kurie yra pareiškę tarptautinės apsaugos prašymą, nukreipiami į institucijas, kompetentingas registruoti prašymą dėl tarptautinės apsaugos.

3. Jei trečiosios šalies pilietis turi būti perkeltas pagal Reglamento (ES) 2024/1351 67 straipsnį ar pagal bet kurį kitą esamą solidarumo mechanizmą, atitinkamas trečiosios šalies pilietis nukreipiamas į atitinkamas atitinkamų valstybių narių institucijas kartu su šio reglamento 17 straipsnyje nurodyta forma.

4. Šio reglamento 7 straipsnyje nurodytų trečiųjų šalių piliečių, kurie nėra pareiškę tarptautinės apsaugos prašymo, atžvilgiu toliau taikomos grąžinimo procedūros pagal Direktyvą 2008/115/EB.

5. Jei šio reglamento 5 straipsnio 1 bei 2 dalyse ir 7 straipsnyje nurodyti trečiųjų šalių piliečiai nukreipiami vykdyti tinkamą procedūrą dėl tarptautinės apsaugos, nukreipiami vykdyti procedūrą pagal Direktyvą 2008/115/EB arba nukreipiami į kitos atitinkamos valstybės narės atitinkamas institucijas, atsakingas už perkeltinus trečiųjų šalių piliečius, tikrinimas užbaigiamas. Jei ne visi patikrinimai buvo užbaigti per šio reglamento 8 straipsnyje nurodytus terminus, to asmens tikrinimas vis tiek užbaigiamas ir jis nukreipiamas vykdyti tinkamą procedūrą.

6. Jei pagal nacionalinę baudžiamąją teisę šio reglamento 5 ar 7 straipsnyje nurodyto trečiosios šalies piliečio atžvilgiu taikomos nacionalinės baudžiamosios teisės procedūros arba ekstradicijos procedūra, valstybės narės gali nuspręsti neatlikti tikrinimo. Jeigu tikrinimas jau pradėtas, šio reglamento 17 straipsnyje nurodyta forma, kurioje nurodomos aplinkybės, dėl kurių buvo užbaigtas tikrinimas, išsiunčiama institucijoms, kompetentingoms atlikti procedūras pagal Direktyvą 2008/115/EB, o, jeigu trečiosios šalies pilietis pateikė prašymą dėl tarptautinės apsaugos, tokia forma išsiunčiama institucijoms, kompetentingoms pagal nacionalinę teisę registruoti prašymus dėl tarptautinės apsaugos.

7. Pagal šį reglamentą saugomi asmens duomenys ištrinami laikantis Reglamente (ES) 2024/1358 išdėstytų terminų.

*19 straipsnis*

**Komiteto procedūra**

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis. Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir yra taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

*20 straipsnis*

**Reglamento (EB) Nr. 767/2008 daliniai pakeitimai**

Reglamento (EB) Nr. 767/2008 6 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

1) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Prieigą prie VIS duomenų turi tinkamai įgalioti šių subjektų darbuotojams:

a) kiekvienos valstybės narės nacionalinės institucijos ir Sąjungos organai, turintys kompetenciją šio reglamento 15–22 straipsniuose, 22g–22m straipsniuose ir 45e straipsnyje nustatytais tikslais;

b) ETIAS centrinis padalinys ir ETIAS nacionaliniai padaliniai, paskirti pagal Reglamento (ES) 2018/1240 7 ir 8 straipsnius šio reglamento 18c ir 18d straipsnių tikslais ir Reglamento (ES) 2018/1240 tikslais;

c) tikrinimo institucijos, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1356 (*) 2 straipsnio 10 punkte, to reglamento 15 ir 16 straipsnių tikslais;

d) kiekvienos valstybės narės nacionalinės institucijos ir Sąjungos organai, kompetentingi Reglamento (ES) 2019/817 20, 20a ir 21 straipsnių tikslais.

Suteikiama tik tokia prieiga, kokia yra būtina atsižvelgiant į jų užduotims atlikti reikalingų duomenų mastą siekiant tų tikslų ir kokia yra proporcinga siekiamiems tikslams.

(*) 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1356, kuriuo nustatomas trečiųjų šalių piliečių tikrinimas prie išorės sienų ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 767/2008, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240 ir (ES) 2019/817 (OL L, 2024/1356, 2024 5 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj).“;

2) įterpiama ši dalis:

„2a. Tikrinimo institucijos, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1356 2 straipsnio 10 punkte, taip pat turi prieigą prie VIS, kad galėtų susipažinti su duomenimis atlikdamos saugumo patikrinimą pagal to reglamento 15 straipsnio 2 dalį.

Paieška pagal šią dalį atliekama naudojant Reglamento (ES) 2024/1356 14 straipsnio 1 dalyje nurodytus duomenis, o VIS nustatoma atitiktis, jei atitinkamoje byloje yra užregistruotas sprendimas atsisakyti išduoti vizą, ilgalaikę vizą ar leidimą gyventi, juos panaikinti ar atšaukti remiantis šio reglamento 12 straipsnio 2 dalies a punkto i, v ir vi papunkčiuose numatytais pagrindais.

Nustačius atitiktį, tikrinimo institucijos turi prieigą prie visų atitinkamų byloje esančių duomenų.“

*21 straipsnis*

**Reglamento (ES) 2017/2226 daliniai pakeitimai**

Reglamentas (ES) 2017/2226 iš dalies keičiamas taip:

1) 6 straipsnio 1 dalis papildoma šiuo punktu:

„l) remti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2024/1356 (*) nustatyto tikrinimo tikslus, visų pirma, susijusius su patikrinimais, numatytais pagal jo 14–16 straipsnius.

(*) 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1356, kuriuo nustatomas trečiųjų šalių piliečių tikrinimas prie išorės sienų ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 767/2008, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240 ir (ES) 2019/817 (OL L, 2024/1356, 2024 5 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj).“;

2) 9 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) įterpiama ši dalis:

„2b. Tinkamai įgalioti tikrinimo institucijos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1356 2 straipsnio 10 punkte, darbuotojai turi prieigą prie AIS, kad susipažintų su AIS duomenimis.“;

b) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Prieiga prie bendroje TDS saugomų AIS duomenų suteikiama tik tinkamai įgaliotiems kiekvienos valstybės narės nacionalinių institucijų darbuotojams ir tinkamai įgaliotiems Sąjungos agentūrų, kurios yra kompetentingos Reglamento (ES) 2019/817 20, 20a ir 21 straipsniuose nustatytais tikslais ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/818 20, 20a ir 21 straipsniuose nustatytais tikslais, darbuotojams (*). Tokia prieiga ribojama atsižvelgiant į jų užduotims atlikti reikalingų duomenų mastą siekiant tų tikslų, ir yra proporcinga siekiamiems tikslams.

(*) 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/818 dėl ES informacinių sistemų policijos ir teisminio bendradarbiavimo, prieglobsčio ir migracijos srityje sąveikumo sistemos sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2018/1726, (ES) 2018/1862 ir (ES) 2019/816 (OL L 135, 2019 5 22, p. 85).“;

3) įterpiamas šis straipsnis:

*„24a straipsnis*

**Prieiga prie duomenų saugumo patikrinimui atlikti tikrinimo tikslais**

Tikrinimo institucijos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1356 2 straipsnio 10 punkte, turi prieigą prie AIS, kad galėtų patikrinti duomenis siekdamos atlikti saugumo patikrinimą pagal to reglamento 15 straipsnio 2 dalį.

Paieška pagal šį straipsnį atliekama naudojant Reglamento (ES) 2024/1356 14 straipsnio 1 dalyje nurodytus duomenis, o AIS nurodoma atitiktis, kai atsisakymo leisti atvykti įrašas, grindžiamas Reglamento (ES) 2016/399 V priedo B dalies B, D, H, I ir J punktuose numatytais pagrindais, yra susietas su atitinkama individualia byla. Nustačius atitiktį, tikrinimo institucijoms suteikiama prieiga prie visų atitinkamų bylos duomenų.

Jeigu individualioje byloje nėra pateikta biometrinių duomenų, tikrinimo institucijos gali naudotis prieiga prie atitinkamo asmens biometrinių duomenų ir patikrinti, ar jie atitinka VIS, laikantis Reglamento (EB) Nr. 767/2008 6 straipsnio.“;

4) 46 straipsnio 1 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) 9 straipsnio 2, 2a ir 2b dalyse nurodytą prieigos tikslą;“.

*22 straipsnis*

**Reglamento (ES) 2018/1240 daliniai pakeitimai**

Reglamentas (ES) 2018/1240 iš dalies keičiamas taip:

1) 4 straipsnyje įterpiamas šis punktas:

„eb) remia Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1356 tikslus (*);

(*) 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1356, kuriuo nustatomas trečiųjų šalių piliečių tikrinimas prie išorės sienų ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 767/2008, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240 ir (ES) 2019/817 (OL L, 2024/1356, 2024 5 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj).“;

2) 8 straipsnio 2 dalis papildoma šiuo punktu:

„i) nuomonių pateikimą pagal 35a straipsnį.“;

3) 13 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 4a dalis pakeičiama taip:

„4a. Prieiga prie bendroje TDS saugomų ETIAS tapatybės duomenų ir kelionės dokumento duomenų taip pat suteikiama tik tinkamai įgaliotiems kiekvienos valstybės narės nacionalinių institucijų darbuotojams ir tinkamai įgaliotiems Sąjungos agentūrų, kompetentingų Reglamento (ES) 2019/817 20, 20a ir 21 straipsniuose nustatytais tikslais, darbuotojams. Tokios prieigos apimtis yra tik tokia, kokia yra būtina jų užduotims atlikti siekiant tų tikslų, ir turėtų būti proporcinga siekiamiems tikslams.“;

b) įterpiama ši dalis:

„4b. Tikrinimo institucijos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1356 2 straipsnio 10 punkte, (toliau – tikrinimo institucijos) taip pat turi prieigą prie ETIAS, kad galėtų patikrinti duomenis siekdamos atlikti patikrinimus pagal to reglamento 15 straipsnio 2 dalį.

Paieška pagal šią dalį atliekama naudojant Reglamento (ES) 2024/1356 14 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytus duomenis, o ETIAS nustatoma atitiktis, kai į rastą prašymo bylą yra įtrauktas sprendimas atsisakyti išduoti kelionės leidimą, jį panaikinti ar atšaukti remiantis šio reglamento 28 straipsnio 7 dalimi arba 37 straipsnio 1 dalies a, b ir e punktais.

Nustačius atitiktį, tikrinimo institucijos turi prieigą prie visų atitinkamų duomenų byloje.

Jeigu atlikus paiešką pagal šią dalį paaiškėja, kad esama atitikties tarp paieškai naudojamų duomenų ir 34 straipsnyje nurodytame ETIAS stebėjimo sąraše užregistruotų duomenų, ETIAS nacionaliniam padaliniui arba Europolui, įvedusiam duomenis į ETIAS stebėjimo sąrašą, pranešama apie tokią atitiktį ir jie yra atsakingi už susipažinimą su ETIAS stebėjimo sąraše esančiais duomenimis ir už nuomonės pateikimą pagal 35a straipsnį.“;

c) 5 dalis pakeičiama taip:

„5. Kiekviena valstybė narė paskiria kompetentingas nacionalines institucijas, nurodytas šio straipsnio 1, 2, 4 bei 4a dalyse, ir tikrinimo institucijas, nurodytas šio straipsnio 4b dalyje, ir tų institucijų sąrašą pagal šio reglamento 87 straipsnio 2 dalį nedelsdama perduoda „eu-LISA“. Tame sąraše nurodoma, kokiu tikslu tinkamai įgaliotiems kiekvienos institucijos darbuotojams suteikiama prieiga prie ETIAS informacinės sistemos duomenų pagal šio straipsnio 1, 2, 4 bei 4a dalis.“;

4) įterpiamas šis straipsnis:

*„35a straipsnis*

**ETIAS nacionalinio padalinio ir Europolo užduotys, susijusios su ETIAS stebėjimo sąrašu tikrinimo tikslais**

1. 13 straipsnio 4b dalies ketvirtoje pastraipoje nurodytais atvejais ETIAS centrinė sistema siunčia automatinį pranešimą arba ETIAS nacionaliniam padaliniui arba Europolui, priklausomai nuo to, kuris iš jų įvedė duomenis į ETIAS stebėjimo sąrašą. Jei atitinkamai ETIAS nacionalinis padalinys arba Europolas mano, kad tikrinamas trečiosios šalies pilietis gali kelti grėsmę vidaus saugumui, jis nedelsdamas apie tai praneša atitinkamoms tikrinimo institucijoms ir per dvi dienas nuo pranešimo gavimo pateikia pagrįstą nuomonę tikrinimą atliekančiai valstybei narei, laikydamasis šios tvarkos:

a) ETIAS nacionaliniai padaliniai informuoja tikrinimo institucijas naudodamiesi saugiu ETIAS nacionalinių padalinių ir tikrinimo institucijų ryšių palaikymo mechanizmu, kurį turi sukurti „eu-LISA“;

b) Europolas informuoja tikrinimo institucijas naudodamasis Reglamente (ES) 2016/794 numatytais ryšių kanalais; jeigu nuomonė nepateikiama, laikoma, kad saugumo rizikos nėra.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame automatiniame pranešime pateikiami Reglamento (ES) 2024/1356 15 straipsnio 2 dalyje nurodyti duomenys, naudoti teikiant užklausą.“;

5) 69 straipsnio 1 dalyje įterpiamas šis punktas:

„ea) kai aktualu, nuoroda į užklausas, įvestas į ETIAS centrinę sistemą Reglamento (ES) 2024/1356 14 ir 15 straipsnių tikslais, nustatytos atitiktys ir tokios užklausos rezultatai;“;

*23 straipsnis*

**Reglamento (ES) 2019/817 daliniai pakeitimai**

Reglamentas (ES) 2019/817 iš dalies keičiamas taip:

1) 7 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos valstybių narių institucijos ir Sąjungos agentūros per EPP ieško su asmenimis ar jų kelionės dokumentais susijusių duomenų AIS, VIS ir ETIAS centrinėse sistemose, naudodamosi joms suteiktomis prieigos teisėmis, kaip nurodyta tas ES informacines sistemas reglamentuojančiuose teisės aktuose ir nacionalinėje teisėje. Be to, pagal šiame reglamente joms suteiktą prieigos teisę jos per EPP teikia užklausą bendrai TDS 20, 20a, 21 ir 22 straipsniuose nurodytais tikslais.“;

2) 17 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Bendra tapatybės duomenų saugykla (bendra TDS), kurioje sukuriama kiekvieno AIS, VIS, ETIAS, EURODAC ar ECRIS-TCN registruoto asmens byla, joje pateikiant 18 straipsnyje nurodytus duomenis, sukurta siekiant sudaryti palankesnes sąlygas teisingam AIS, VIS, ETIAS, EURODAC ir ECRIS-TCN registruotų asmenų tapatybės nustatymui pagal 20 bei 20a straipsnius ir jį palengvinti, DTD veikimui remti pagal 21 straipsnį, bei sudaryti palankesnes sąlygas paskirtųjų institucijų ir Europolo prieigai prie AIS, VIS, ETIAS ir EURODAC ir ją supaprastinti, kai tai būtina teroristinių nusikaltimų ar kitų sunkių nusikalstamų veikų prevencijos, atskleidimo ar tyrimo tikslais pagal 22 straipsnį.“;

b) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Kai dėl bendros TDS gedimo nėra techninių galimybių pateikti užklausą bendroje TDS siekiant nustatyti asmens tapatybę pagal 20 straipsnį arba siekiant nustatyti ar patikrinti asmens tapatybę pagal 20a straipsnį, aptikti daugybines tapatybes pagal 21 straipsnį arba pateikti užklausą teroristinių nusikaltimų ar kitų sunkių nusikalstamų veikų prevencijos, atskleidimo ar tyrimo tikslais pagal 22 straipsnį, Agentūra eu-LISA apie tai automatiškai praneša bendros TDS naudotojams.“;

3) 18 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Prieiga prie bendros TDS institucijos naudojasi atsižvelgdamos į savo prieigos teises pagal ES informacines sistemas reglamentuojančius teisės aktus ir pagal nacionalinę teisę bei savo prieigos teises pagal šį reglamentą 20, 20a, 21 ir 22 straipsniuose nurodytais tikslais.“;

4) įterpiamas šis straipsnis:

*„20a straipsnis*

**Prieiga prie bendros tapatybės duomenų saugyklos siekiant nustatyti ar patikrinti tapatybę pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1356 (*)**

1. Bendroje TDS užklausas teikia tikrinimo institucijos, kaip apibrėžta Reglamente (ES) 2024/1356 2 straipsnio 10 punkte, (toliau – tikrinimo institucijos) išimtinai asmens tapatybės nustatymo ar patikrinimo tikslais pagal to reglamento 14 straipsnį, jei procesas buvo inicijuotas tam asmeniui dalyvaujant.

2. Jei iš užklausos matyti, kad duomenys apie tą asmenį yra saugomi bendroje TDS, tikrinimo institucijos gali susipažinti su šio reglamento 18 straipsnio 1 dalyje nurodytais duomenimis, taip pat su Reglamento (ES) 2019/818 18 straipsnio 1 dalyje nurodytais duomenimis.

(*) 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1356, kuriuo nustatomas trečiųjų šalių piliečių tikrinimas prie išorės sienų ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 767/2008, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240 ir (ES) 2019/817 (OL L, 2024/1356, 2024 5 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj).“;

5) 24 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Nedarant poveikio Reglamento (ES) 2017/2226 46 straipsniui, Reglamento (EB) Nr. 767/2008 34 straipsniui ir Reglamento (ES) 2018/1240 69 straipsniui, Agentūra eu-LISA laiko visus bendroje TDS atliekamų duomenų tvarkymo operacijų registracijos įrašus pagal šio straipsnio 2, 2a, 3 ir 4 dalis.“;

b) įterpiama ši dalis:

„2a. Agentūra eu-LISA pagal 20a straipsnį saugo visų bendroje TDS atliekamų duomenų tvarkymo operacijų registracijos įrašus. Tuose registracijos įrašuose pateikiama ši informacija:

a) užklausą pateikusi valstybė narė;

b) per bendrą TDS užklausą pateikusio naudotojo prieigos tikslas;

c) užklausos data ir laikas;

d) užklausai pateikti naudotų duomenų rūšis;

e) užklausos rezultatai.“;

c) 5 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Kiekviena valstybė narė laiko savo institucijų ir tų institucijų darbuotojų, tinkamai įgaliotų naudotis bendra TDS, pagal 20, 20a, 21 ir 22 straipsnius teikiamų užklausų registracijos įrašus. Kiekviena Sąjungos agentūra laiko savo tinkamai įgaliotų darbuotojų pagal 21 ir 22 straipsnius teikiamų užklausų registracijos įrašus.“

*24 straipsnis*

**Vertinimas**

Ne vėliau kaip 2028 m. birželio 12 d. Komisija pateikia šiame reglamente nustatytų priemonių įgyvendinimo ataskaitą.

Ne vėliau kaip 2031 m. birželio 12 d., o vėliau – kas penkerius metus Komisija atlieka šio reglamento vertinimą. Pagrindinių nustatytų faktų ataskaitą Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai bei Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui. Ne vėliau kaip 2030 m. gruodžio 12 d., o vėliau – kas penkerius metus valstybės narės Komisijai pateikia visą informaciją, būtiną tai ataskaitai parengti.

*25 straipsnis*

**Įsigaliojimas**

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2026 m. birželio 12 d.

14–16 straipsniuose išdėstytos nuostatos, susijusios su užklausų teikimu ES informacinėms sistemoms, bendrai TDS ir EPP, pradedamos taikyti tik pradėjus veikti atitinkamoms atskiroms informacinėms sistemoms, bendrai TDS ir EPP.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2024 m. gegužės 14 d.

| *Europos Parlamento vardu* | *Tarybos vardu* |
|---|---|
| *Pirmininkė* | *Pirmininkė* |
| R. METSOLA | H. LAHBIB |